

Samrådsredogörelse

Detaljplan för ny slussanläggning och Ströms
slottspark

Planerings- och exploateringsenheten

Datum: 2026-04-28

LILLA EDETS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Inledning	2
Samrådsredogörelsens syfte	2
Detaljplanens syfte	2
Genomförandet av samrådet	2
Sammanfattning av inkomna yttranden	3
Sändlista	6
Inkomna yttranden	8
Statliga verk, övriga myndigheter och bolag	8
Regionala och mellankommunala aktörer	38
Sakägare	41
Grannkommuner	50
Föreningar, intresseorganisationer, utvecklingsgrupper etc.	56
Privatpersoner	61
Kommunen samlade svar gällande kanalkontoret och slussvaktarbostaden	71
Övriga	72
Inkomna yttranden	74
Revideringar av planförslaget	77
Revidering av plankarta	77
Revidering av planbeskrivning	78
Kompletterade/reviderade utredningar	79
Medverkande	80

Inledning

Samrådsredogörelsens syfte

En samrådsredogörelse är en sammanställning av de synpunkter som inkommit under samrådstiden. Detaljplanen revideras efter en avvägning av de synpunkter som inkommit under samrådet och därefter skickas detaljplanen ut på granskning enligt 5 kap Plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Detaljplanens syfte

Detaljplanens huvudsakliga syfte är att möjliggöra för en ny slussanläggning och att flytta befintlig farled västerut. Tidigare genomförda utredningar visar att det finns en tydlig till påtaglig sannolikhet för skred inom stora delar av planområdet längs med älvkanten. Planförslaget ska ge stöd till genomförande av nödvändiga stabilitetshöjande åtgärder och skredsäkringsåtgärder.

Planförslaget ska säkra allmänhetens passage över älven via slussportarna och säkra allmänhetens tillgänglighet till Göta älv genom allmän plats utmed älven.

Planen syftar även till att säkra allmänhetens tillgång till Ströms slottspark och ge möjlighet till en utveckling av parken genom att planlägga parken som allmän plats. Planförslaget ska även skydda och bevara kulturhistoriskt värdefull bebyggelsemiljö. Planen syftar vidare till att skydda och bevara slottsparkens höga naturvärden och livsmiljöer för bland annat fladdermöss, fåglar och groddjur.

Planförslaget syftar även till att möjliggöra för anläggande av ställplatser för husbilar och parkeringsplatser i planområdets norra del, för att tillgodose behovet av parkering för besökare till Ströms slottspark, Strömsvallen, Slussen, planerade verksamheter etc.

Vidare syftar planen till att skapa förutsättningar för utveckling av centrumverksamhet i anslutning till Ströms slottspark.

Genomförandet av samrådet

Kommunstyrelsen fattade beslut om samråd för *detaljplan för ny slussanläggning och Ströms slottspark* den 24 november 2025. Samrådstiden pågick mellan den 10 december 2025 till den 30 januari 2026. Under samrådstiden fanns planhandlingarna med tillhörande bilagor tillgängliga på kommunens webbplats (www.lillaedet.se) och i Medborgarservice i kommunhuset, Järnvägsatan 12, i Lilla Edet.

Kungörelse om samråd har anslagits på kommunens anslagstavla och annonserats i tidningen Ttela 2025-12-10.

Samrådsmöte för allmänheten genomfördes tisdagen den 16 december klockan 16:30-18.00 i kulturhuset Eden i Lilla Edet.

Totalt har 85 stycken yttranden inkommit under samrådstiden. Samtliga yttranden som inkommit under samrådstiden redovisas nedan tillsammans med kommunens kommentar och eventuell åtgärd. Samtliga yttranden finns att tillgå i sin helhet i Lilla Edet kommuns diarium (KS 2025/340).

Sammanfattning av inkomna yttranden

Av samtliga yttranden bedöms detaljplanens syfte ha ett brett stöd, med önskemål om att flera aspekter ska förtydligas eller revideras inför granskning. De frågor som bedöms vara av störst betydelse gäller geoteknik, erosionsskydd, planens detaljeringsgrad, tidsplanens samordning med slussprojektet, kulturmiljö och bevarande av byggnader, boendemiljön i anslutning till lotsbyggnaden och parkeringsanläggningar samt genomförandefrågor. Kulturmiljön och bevarandet av slussvaktarbostaden och kanalkontoret återkommer som samrådets mest omfattande tema.

Statliga verk, myndigheter och bolag

Totalt har fem statliga verk och myndigheter lämnat yttranden under samrådet.

Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen i nuvarande form kan komma att prövas enligt 11 kap. 10 § PBL. Myndigheten pekar särskilt på frågor som rör hälsa och säkerhet, geoteknik samt miljö kvalitetsnormer för vatten, vilka behöver hanteras på ett tillfredsställande sätt inför fortsatt planprocess. Länsstyrelsen betonar även vikten av samordning mellan kommunen, Trafikverket och Sjöfartsverket i det fortsatta arbetet.

Statens geotekniska institut (SGI) bedömer att delar av stabilitetsunderlaget behöver ses över och att vissa förutsättningar kring erosionsskydd och förstärkningsåtgärder bör förtydligas. SGI lyfter även vikten av att en bergteknisk sakkunnig ska medverka genom hela projekteringsskedet.

Lantmäteriet lyfter behovet av kompletteringar kopplade till fastighetsindelning och ledningsrätter, bland annat avseende Ström 2:8 och Ström 2:25, samt att plankartan bör justeras i delar där markreservat bedöms omfatta större ytor än nödvändigt.

Sjöfartsverket är positivt till planens övergripande inriktning men lyfter att planhandlingarna i vissa delar behöver vara mer flexibla för att möjliggöra projektering och optimering av slussanläggningen. Sjöfartsverket lyfter även att tidplanen bör tidigareläggas för att kunna samordnas med slussprojektets genomförande.

Trafikverket lämnar ett omfattande yttrande där det bland annat lyfts att flera planbestämmelser och delar av planbeskrivningen är mer detaljerade än nödvändigt, vilket riskerar att begränsa den tekniska utformningen av slussen. Även Trafikverket lyfter att planens tidplan behöver samordnas med genomförandet av riksintresset sjöfart.

Övriga statliga myndigheter har inga synpunkter eller ställer sig neutrala till planförslaget.

Regionala och mellankommunala aktörer

Tre regionala och mellankommunala aktörer har lämnat yttranden under samrådet. Synpunkterna rör främst kulturmiljö, kollektivtrafikens tillgänglighet och framkomlighet samt frågor om risk, säkerhet och räddningstjänstens förutsättningar.

Västra Götalandsregionens kulturförvaltning bedömer att planförslaget medför betydande konsekvenser för kulturmiljön och efterfrågar ett starkare bevarande av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, samt att möjligheten till flytt och fortsatt användning av byggnader prövas i större utsträckning.

Västrafik har inga invändningar mot planförslaget men betonar vikten av god tillgänglighet till kollektivtrafik, trygga och sammanhängande gång- och cykelstråk samt behovet av löpande dialog under byggskedet för att säkerställa kollektivtrafikens framkomlighet.

Räddningstjänsten Storgöteborg lyfter behov av att vidareutveckla riskbedömningar, olycksscenarier, skyddsavstånd, framkomlighet för räddningsfordon samt brandvattenförsörjning, och bedömer att dessa frågor behöver beaktas i det fortsatta planarbetet.

Grannkommuner

Göteborgs Stad lyfter frågor som rör råvattenkvalitet, miljökvalitetsnormer, risk för ras och skred, påverkan från ökande fartygstrafik, klimatrelaterade frågor samt behovet av samordning längs hela Göta älvdalen. Vänersborgs kommun betonar vikten av ett helhetstänk för gestaltningen av de tre slussanläggningarna i farleden, inklusive hur kulturhistoriska byggnader och den befintliga slussmiljön bör hanteras samt hur framtida utformning bör avvaktas i samband med den planerade arkitekttävlingen. Kungälv kommun fokuserar framför allt på frågor kopplade till råvattenintaget i Göta älv, grumlingspåverkan, erosions- och skredrisker samt behovet av löpande involvering i frågor som rör vattenkvalitet och arbeten nedströms slussen.

Sakägare

Synpunkter från sakägare handlar huvudsakligen om boendemiljö, trafiksäkerhet och placering av vissa anläggningar inom planområdet. Flera sakägare har motsätter sig den föreslagna placeringen av lotsbyggnaden med hänvisning till ökad trafik, otrygghet, påverkan på utsikt samt risk för störningar under både bygg- och driftskedet. Andra sakägare lyfter frågor om dagvattenhantering, marknivåer, risk för instängd vattenavrinning och påverkan från planerad parkering och ställplatser. Det framförs även synpunkter på intrång i fastigheter och behovet av tydligare redovisning av genomförandeåtgärder.

Utöver detta har sakägare även lyft frågor om störningar under byggskedet såsom buller, byggtrafik, vibrations- och sättningspåverkan samt frågor om befintliga ledningar och teknisk infrastruktur. Synpunkter har även lämnats kring markintrång, ersättningsfrågor och hur framtida fastighetsgränser och funktioner säkerställs i genomförandeskedet.

Föreningar och intresseorganisationer

Yttranden från föreningar och intresseorganisationer fokuserar i huvudsak på kulturmiljö och bevarandevärden inom slussområdet och Ströms slottspark. Flera aktörer framför att planförslaget i större utsträckning bör ta tillvara och stärka slussmiljöns kulturhistoriska värden.

En återkommande synpunkt är att slussvaktarbostaden och kanalkontoret bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde och att dessa byggnader i första hand bör bevaras genom flytt inom området, snarare än att rivas. Det framförs även att byggnaderna kan ges nya publika funktioner, exempelvis i

form av café, museum eller annan verksamhet med koppling till platsens historia, vilket bedöms kunna bidra till både lokal identitet och ökad attraktionskraft.

Vidare lyfter flera föreningar vikten av att historiska lämningar och äldre slussrester tydliggörs och görs mer tillgängliga för allmänheten, samt att rekreativa och kulturhistoriska värden i Ströms slottspark långsiktigt säkerställs i den fortsatta planeringen.

Medborgare och övriga aktörer

Flertalet yttranden från privatpersoner lyfter önskemål om att bevara och flytta slussvaktarbostaden och kanalkontoret till slottsparken, där dessa önskas ge funktionen som exempelvis café.

Synpunkterna lyfter byggnadernas betydelse för ortens identitet samt möjligheten att utveckla dessa i området som besöksmål genom att fungera som publika funktioner.

Ledningsägare påtalar behovet av att planhandlingarna kompletteras med information om befintliga ledningssträckningar och att u-områden införs på plankartan där ledningar behöver säkerställas.

Tekniska aktörer betonar även vikten av tidig samordning för att undvika konflikter mellan planförslaget och nödvändiga ledningsflyttar.

Sändlista

Statliga verk, övriga myndigheter och bolag

Energimyndigheten
Försvarsmakten
Göteborgsregionen GR
Havs- och vattenmyndigheten
Lantmäteriet
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Polismyndigheten västra götaland
Sjöfartsverket
SMHI
Statens geotekniska institut SGI
Svenska kraftnät
Trafikverket
Vattenfall elanläggning
Västra Götalandsregionen

Sakägare

Sakägare enligt fastighetsförteckning daterad 2025-12-04

Grannkommuner

Ale kommun
Göteborg stad
Kungälv kommun
Trollhättan stad
Vänersborgs kommun

Kommunala förvaltningar, enheter och bolag

Intern kommunikation till berörda förvaltningar, enheter och bolag.

Föreningar, intresseorganisationer, utvecklingsgrupper etc.

Edet FK
Friluftsförbundet
Göta älvs vattenvårdsförbund
Hembygdsföreningen Lilla Edet
Hjärtums elförening ekonomisk förening
Lilla Edets båtklubb
Lödöse museum
Naturskyddsföreningen
Pensionärernas riksorganisation Lilla Edet
SFK Laxen
SPF Seniorerna
Svensk handel

Övriga

LILLA EDETS
KOMMUN

Sektor kommunledning
Planerings- och exploateringsenheten
Samrådsredogörelse

Business region Göteborg
Global connect AB
Kungälv energi
Räddningstjänsten Storgöteborg
Telia AB/Skanova
Trollhättan energi
Västtrafik AB

Inkomna yttranden

Samtliga inkomna yttranden redovisas här nedan i sin helhet. Kommunens svar redovisas med blå ruta (se exempel nedan). Vissa yttranden, exempelvis de inkomna från medborgare, berör samma aspekter och besvaras därför i ett gemensamt svar.

Kommunens kommentar

Noterat.

Statliga verk, övriga myndigheter och bolag

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen inte kan accepteras och kan därför komma att prövas av Länsstyrelsen om den antas.

Detaljplanens huvudsakliga syfte är att möjliggöra för en ny slussanläggning och att flytta befintlig farled västerut. Tidigare genomförda utredningar visar att det finns en tydlig till påtaglig sannolikhet för skred inom stora delar av planområdet längs med älvkanten. Planförslaget ska ge stöd till genomförande av nödvändiga stabilitetshöjande åtgärder och skredsäkringsåtgärder.

Parallellt med framtagandet av detaljplanen pågår prövning av tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt miljöbalken hos Mark- och miljödomstolen som Trafikverket har ansökt om. Länsstyrelsen ser positivt på arbetet kommunen genomför tillsammans med Trafikverket.

Detaljplanens samrådsunderlag är väl genomarbetat dock kvarstår frågor kring MKN vatten och geoteknik som behöver hanteras inför det fortsatta planarbetet. Detaljplanen är en del av det större slussprojektet som Trafikverket genomför i Lilla Edet, Trollhättan och Vänersborg för att säkerställa funktionen för riksintresse kommunikation (farled). Projektet som helhet har stor påverkan på Göta älv varför fortsatt samordning mellan myndigheter och kommun är viktig. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen samverkar med Trafikverket och Sjöfartsverket i det fortsatta arbetet med detaljplanen.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör hälsa och säkerhet samt miljökvalitetsnormer måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksstress
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN)
- Strandskydd
- Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget strider mot prövningsgrunden för hälsa och säkerhet vad gäller geoteknik samt MKN för vatten.

Miljökvalitetsnormer

Dagvatten och skyfall

Göta älv är recipient för dagvatten från planområdet. Recipienten uppnår i nuläget inte miljökvalitetsnormerna och alla åtgärder som kan begränsa föroreningsbelastningen är angelägna. Dagvattenanläggningar behöver därför utformas för att så långt det är möjligt begränsa tillförseln av föroreningar till recipienten. Åtgärder för att hantera dagvatten behöver utföras både under byggskedet och driftskedet.

I rapporten ”Dagvatten och skyfallsutredning Lilla Edet sluss” beskrivs befintliga och framtida förutsättningar att hantera dagvatten inom planområdet. Systemlösning för rening och fördröjning av dagvatten föreslås. Samtliga förorenade ämnen utom fosfor beräknas klara Göteborgs Stads riktvärden för mycket känslig recipient. Föreslagna dagvattenåtgärder förefaller rimliga, dock ingår inte den planerade hårdgjorda parkeringsplatsen i den framtagna dagvatten- och skyfallsutredningen.

Förslag till hantering av dagvatten redovisas även i planbeskrivningen (sida 77-79) där även den planerade parkeringsplatsen ingår. För att ta hand om dagvattnet på ett hållbart sätt och tillföra grönska i miljön föreslås att parkeringsraderna avgränsas med vegetationsstråk och nedsänkta växtbäddar. Växtbäddarna föreslås dimensioneras så att de tar emot dagvatten från omkring 5–10 procent av den hårdgjorda ytan. Länsstyrelsen anser att dagvatten från parkeringsplatsen ska renas och att det behöver säkerställas med beräkningar att reningseffekten blir godtagbar för förekommande föroreningar från parkeringsytan.

Kommunens kommentar

Noterat. Dagvatten- och skyfallsutredningen kompletteras med belastnings- och reningsberäkningar för parkeringsytan. Planbeskrivningen förtydligas med utredningens resultat.

Hälsa och säkerhet

Geoteknik

Länsstyrelsen har samrått med Statens geotekniska institut (SGI) i ärendet som har lämnat ett yttrande daterat 2026-01-22. I sitt yttrande skriver SGI att beräkningarna i sektion 1/320 behöver ses över samt att de anser planbestämmelsen skydd1 behöver omfatta samtliga föreslagna förstärkningsåtgärder. Länsstyrelsen delar SGI:s synpunkter och hänvisar till deras yttrande i sin helhet.

Kommunens kommentar

Noterat. Se kommunens svar till SGI.

Råd enligt PBL och MB

Förhållande till ÖP

Kommunen bedömer att aktuellt planförslag är delvis förenligt med gällande översiktsplan som fick laga kraft den 11 juli 2012. Den anger att Vänerleden och älven ska utvecklas för godstrafik samt att slussstrafiken för fritidsbåtar ska säkerställas mellan Västerhavet och Väneren. För Trollhätte kanal anges kommersiell hamn och marin rastplats. Älven och stränderna anges ha höga värden för friluftsliv och vara ett område för fritidsfisket. Ströms slott med omnejd är utpekad som ett viktigt område för kulturmiljövård och rekreation som med förbättrad tillgänglighet kan utvecklas för allmänheten och besökande. De geotekniska säkerhetsriskerna i området uppmärksammas i översiktsplanen. Kommunen arbetar med att upprätta en ny översiktsplan som var på samråd mellan 4 december 2024 – 4 februari 2025. Översiktsplanen förväntas kunna antas av kommunfullmäktige under 2026. Aktuellt planförslag stämmer helt överens med förslag till ny översiktsplan. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommunens kommentar

Noterat.

Planbestämmelser

Länsstyrelsen ställer sig frågande till valet av planbestämmelse V1 – slussverksamhet. Valet av bestämmelse har motiverats i planbeskrivningen men Länsstyrelsen önskar lyfta frågan kring valet av att ange kvartersmark och inte vattenområde för området.

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att valet att planlägga slussen som kvartersmark är lämplig och tydlig med hänvisning till att slussområdet rymmer omfattande byggnadsverk och tekniska installationer i och under vatten, vilket innebär att området inte fungerar som ett öppet vattenområde i PBL:s mening.

För att tydliggöra att slussens vattenrum inte avses att bebyggas eller tas i anspråk med täckande konstruktioner finns en egenskapsbestämmelse som anger att området ska ha karaktären av öppet vattenområde. På så sätt tydliggörs både behovet av byggnation och den vattenrelaterade funktionen.

Vatten

Utöver planhandlingarna har Länsstyrelsen även beaktat Trafikverkets och Sjöfartsverkets underlag för ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken (Mål nr: M 285-25 vid mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt). Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet innehåller ett mer detaljerat underlag beträffande inverkan på vattenmiljöer både inom och utanför planområdet. Nedan sammanfattar Länsstyrelsen sin bedömning avseende planerade vattenverksamheters påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten, vattentäkter och grundvatten.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen har nyligen genomfört nya statusklassningar av vattenförekomster. Bedömningarna har genomförts enligt nationella metoder i enlighet med HVMFS 2019:25. Bedömningarna är preliminära men de har genomgått kvalitetsgranskningar. Följande kvalitetsfaktorer har ändrats för vattenförekomsten WA30431065, Göta älv – Slumpåns mynning till Älvängen:

- Klassificeringen av Fisk har ändrats från måttlig till dålig status. Detta beror på att metodiken för klassificering har ändrats.
- Klassificeringen av Morfologiskt tillstånd har ändrats från måttlig till otillfredsställande status. Detta beror på att parametrarna Vattendragsfårans form och Vattendragsfårans kanter nu har klassificerats till dålig status.

Som följd av ovanstående klassificeras vattenförekomstens ekologiska potential till dålig status. Att kvalitetsfaktorn fisk har dålig status innebär att inga ytterligare försämringar får ske. Av ansökan om tillstånd enligt miljöbalken framgår att cirka 3 000 m² grunda områden försvinner längs den nordvästra stranden som en konsekvens av att strandlinjen förskjuts västerut. Länsstyrelsen bedömer att befintliga grundare strandnära områden bidrar till variation i den fysiska vattenmiljön och att de har en viss betydelse för den biologiska mångfalden, till exempel fisk, även om störningar från sjöfarten förekommer. Länsstyrelsen bedömer därmed att kompensationsåtgärder behöver vidtas.

Kompensationsåtgärderna bör inriktas på att utföra nya habitat för fisk och annat djur- och växtliv som kan ersätta de habitat som går förlorade. Av Miljökvalitetsbeskrivningen (MKB) sida 97 framgår att särskilda skyddsåtgärder behöver vidtas för att undvika en otillåten försämring genom spridning av benzo(a)pyren i samband med muddringsarbeten. Det krävs att tillräckliga skyddsåtgärder säkerställs så att otillåten försämring undviks. Länsstyrelsen bedömer att halten suspenderat material tillfälligt kan överskrida riktvärdet 25 mg/l enligt Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och

musselvatten. Under förutsättning att grumlande arbeten sker under en lämplig tid på året och att försiktighetsmått vidtas för att så långt det är möjligt begränsa grumlingen bör tillfälliga överskridanden av riktvärdet bli begränsade och inte påverka fiskbestånden på något betydande sätt. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att det finns förutsättningar för att gällande miljökvalitetsnormer för vatten kan följas, men det krävs att skyddsåtgärder vidtas för att begränsa grumling och spridning av föroreningar och att miljöförbättrande åtgärder vidtas för att undvika försämring av habitat för fisk och annat djur- och växtliv. Krav på skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder kommer att fastställas av mark- och miljödomstolen i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken. Domstolen kommer även att bedöma och avgöra om ansökta åtgärder är förenliga med miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommunens kommentar

Noterat.

Planförslaget uppdateras med information om att vattenförkomstens status ändrats.

Frågor om skyddsåtgärder, begränsning av grumling, hantering av förorenade sediment samt eventuella kompensationsåtgärder för förlust av grunda vattenmiljöer prövas och villkoras inom ramen för Trafikverkets och Sjöfartsverkets pågående tillståndsprövning för vattenverksamhet enligt miljöbalken. Villkor fastställs av mark- och miljödomstolen, som Länsstyrelsen anger i sitt yttrande.

Detaljplanen bedöms ge tillräcklig flexibilitet för de skydds- och kompensationsåtgärder som kan krävas i tillståndsprövningen och planen bedöms inte begränsa möjligheterna att genomföra sådana åtgärder. Planen reglerar inte tekniska lösningar, men möjliggör de anläggningar och markutrymmen som behövs för att de villkor som fastställs av mark- och miljödomstolen ska kunna uppfyllas.

Vattenkvaliteter och vattentäkter

Länsstyrelsen bedömer att det finns förutsättningar att begränsa påverkan på vattenkvaliteten i Göta älv så att berörda vattentäkter inte påverkas på ett oacceptabelt sätt. Påverkan på vattenkvaliteten kan begränsas genom att verksamhetsutövaren anpassar arbetsmetoder och vidtar lämpliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått samt fortlöpande kontrollerar verksamhetens påverkan på miljön. Krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått med mera för att skydda vattenkvaliteten i älven kommer att fastställas av mark- och miljödomstolen i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Kommunens kommentar

Noterat.

Grundvatten

Enligt framtaget underlag för planen och ansökan om tillstånd enligt miljöbalken påverkar genomförandet av planen grundvattennivån. Enligt MKB bedöms förutsedd grundvattenpåverkan kunna hanteras så att det inte sker några betydande konsekvenser för vare sig allmänna eller enskilda

intressen. Länsstyrelsen förutsätter att fortsatta utredningar görs om det behövs och att påverkan kommer att följas upp med kontrollprogram i både anläggnings- och driftskede.

Kommunens kommentar

Noterat. Kommunen tar med detta i det fortsatta arbetet och i samverkan med Sjöfartsverket och Trafikverket. Kontrollprogram för uppföljning av grundvattenpåverkan under både anläggnings- och driftskede tas fram inom ramen för tillståndsprocessen.

Förorenade områden

Planbeskrivningen tillsammans med tillhörande underlag anger att området som kommer att exploateras för ny slussled punktvis är förorenad av metaller och PAH samt att förorenade massor och sediment kommer att schaktas bort i samband med byggnationen. Jord och sediment som inte överskrider Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) är tänkta att återanvändas i största möjligaste mån som konstruktionsmassor.

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att adekvata konsekvensbeskrivningar och riskbedömningar genomförs för att minska risken för spridning av föroreningar i mark och vatten samband med schaktning- och muddringsarbeten. En masshanteringsplan behöver tas fram där skydds- och försiktighetsåtgärder beskrivs för att begränsa spridning och exponering av förorenade massor. Hanteringsplanen ska även inkludera länsvattenhantering, hantering av massor där halter över MKM påträffats samt återanvändning av förorenade massor inom projektet.

Massor som eventuellt tillförs eller återanvänds inom ett vattenområde behöver också konsekvensbeskrivas och riskbedömas. Som utgångspunkt anser Länsstyrelsen att massor som tillförs ett vattenområde inte ska ha högre föroreningsinnehåll än riktvärdena för "mindre än ringa risk" enligt Naturvårdsverkets handbok NV 2010:1, "Återvinning av avfall för anläggningsändamål". Konsekvensbeskrivningar och riskbedömningar ska utföras med avseende på miljöpåverkan på platserna, och dess påverkansområden, där schakter, hantering och återanvändningen av massor ska ske.

Kommunens kommentar

Noterat. Hanteringen av förorenade massor kommer att ingå i Trafikverkets och Sjöfartsverkets fortsatta arbete inom ramen för tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Trafikverket avser ta fram en masshanteringsplan tillsammans med entreprenören inför genomförandet. Masshanteringsplanen ska omfatta redovisning av olika typer av massor, inklusive eventuell föroreningshalt, samt de logistiskt komplexa frågorna kring var och när olika massor ska transporteras, återanvändas eller omhändertas inom eller utanför projektet.

Olycksrisker

En omfattande riskbedömning har gjorts där olika olycksscenarier har studerats som kan påverka omgivningen och slussanläggningen. Man har även kartlagt olycksrisker i omgivningen som kan påverka slussanläggningen. De dimensionerande olycksriskerna har bedömts vara olyckor med

fartygstransport med farligt gods, utsläpp av farligt ämne eller fartygskollision med anläggningen. Dessa risker har sedan studerats vidare med en barriäranalys och det konstateras att det finns riskreducerande åtgärder för de tre dimensionerande olycksriskerna. Åtgärderna är både förebyggande och skadebegränsande. I barriäranalysen konstateras att genomförd riskvärdering och hantering av de dimensionerande olycksriskerna är robust och tillförlitlig. Kommunen skriver också att räddningstjänsten kommer ha god framkomlighet till både slussanläggning och slottsparken samt att brandvattenförsörjning kommer att säkerställas vid slussanläggningen.

En bedömning har även gjorts av skyddsavstånd mellan planerade byggnader inom slussområdet och själva farleden/slussen samt avstånd till närliggande bostäder. Inom slussområdet möjliggörs för en lotsbyggnad cirka 70 meter från farleden samt en mindre centrumverksamhet cirka 65 meter ifrån farleden. Närmsta bostad är belägen på ca 100 meters avstånd från farleden. Avstånden bedöms som acceptabla kopplat till farliga ämnen och farligt gods och inga åtgärder bedöms krävas för närliggande bostäder.

Kommunens kommentar

Noterat.

Översvämningsrisk, skyfall

Kommunen har översiktligt beskrivit konsekvenserna vid ett skyfall för anläggningen och bedömer att det finns goda förutsättningar att hantera ett skyfall. Kommunen skriver att höjdsättningen av området är viktig och anger en säkerhetsmarginal om 0,5 m för teknikbyggnader ovanför vattennivå för det dimensionerande regnet.

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att arbeta vidare med höjdsättning av området i samband med projektering av området för att få till en robust hantering av skyfallsvattnet.

Kommunens kommentar

Noterat.

Risk för översvämning, Göta älv

Kommunen skriver att den nya slussen med tillhörande anläggningar utförs till en dämningssäker höjd över det dimensionerande scenariot för Vattenfalls kraftverksdamm. Anläggandet av slussen påverkar heller inte flödesförutsättningarna eller översvämningsrisken längs med älven totalt sett. Kommunen bedömer inte att risken för översvämning påverkas av den nya slussanläggningen jämfört med nuläget. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommunens kommentar

Noterat.

Luft

I PM luftkvalitet framgår att den största påverkan på luft kommer att vara i genomförandeskedet vid byggnation. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att EU har antagit ett nytt luftkvalitetsdirektiv (2024/2881) med skärpta gränsvärden för halter i luft av föroreningar som ska uppnås senast 2030. Länsstyrelsen anser att PM luftkvalitet bör uppdateras med de skärpta gränsvärdena.

Kommunens kommentar

Noterat, PM luftkvalitet har uppdateras inför granskning.

Kulturmiljö

Lilla Edets slussområde samt Ströms slott med slottspark är utpekade som två kulturmiljöer i Lilla Edets kulturarvsplan. De byggnader som lyfts fram som kulturhistoriskt värdefulla är Ströms slott samt slussvaktarbostad, kanalkontor, manöverhytt samt 1916 års sluss. Slussen från 1607 betraktas som Sveriges första sluss. Den utvidgades på 1780-talet. Byggnaderna är uppförda efter kanalverkets mönsterritningar och har ett stort miljömässigt och lokalthistoriskt värde och är centrala för förståelsen av den historiska miljön vid Edets sluss. Byggnaderna bedöms därmed vara av särskilt kulturhistoriskt värde enligt 8 kap 13§ PBL. Byggnaderna kring Ströms sluss, undantaget den moderna manöverhytten, utgör den enda sammanhållna bebyggelsemiljön utmed Trollhätte kanal från kanalprojektet 1916. Kanalkontoret är den enda bevarade byggnaden av detta slag utmed Trollhätte kanal från 1916 liksom manöverhytten från 1916. Manöverbyggnaden bedöms som byggnadstyp ovanlig även ur ett nationellt perspektiv. Ställverket från samma tid bedöms ha ett högt teknik- och industrihistoriskt värde. En kulturarvsanalys har tagits fram av Trafikverket som beskriver de kulturhistoriska värdena inom planområdet och ger råd och vägledning för hantering av de kulturhistoriska värdena. I kulturarvsanalysen lyfts slussområdet och Ströms slottspark fram som två kulturmiljöer med stora kulturhistoriska värden. För förståelsen av Lilla Edets slussområde är det av stor vikt att de olika årsringar inom slussområdet fortsatt kan avläsas.

Ny farled och slussanläggning innebär att slussvaktarbostaden och kanalkontoret inte kan stå kvar på sina ursprungliga platser. Om byggnaderna rivs blir effekten att en del av 1916 års slussgeneration försvinner, vilket i kombination med byggnadernas och bebyggelsemiljöns höga kulturhistoriska värde resulterar i en negativ konsekvens för platsens kulturmiljö. Eftersom byggnaderna har ett högt kulturhistoriskt värde och är viktiga symbolbyggnader för förståelsen av slussområdets kulturhistoriska sammanhang bör de flyttas till ett nytt slussnära läge.

Om dagens manöverbyggnad rivs får det effekten att det sena 1900-talet inte kommer att finnas representerat bland slussmiljöns många tidslager. Byggnaden har i kulturarvsanalysen bedömts som särskilt värdefull.

Detaljplanen innebär att manöverhytten förses med rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser vilket är mycket positivt. Platsen för den nya farleden medför att slussvaktarbostaden och kanalkontoret inte kan bevaras på sina ursprungliga platser.

Slussen från 1916 har ett stort teknikhistoriskt värde med sin monumentala betongstomme under granitbeklädningen och murverket samt dragvägar, trappor pollare med mera. I plankartan anges q1 för slussområdet som innebär att slusskammarens utbredning och form ska vara fortsatt avläsbar. Bestämmelsen ska också säkerställa att bevarandevärda detaljer ska bevaras. Bestämmelsen ska också säkerställa att befintliga pollare ska bevaras på befintliga platser. Det vore önskvärt att dessa på något sätt märktes ut i handlingarna. De behöver dokumenteras så att det framgår vilka pollare som omfattas av planbestämmelserna. För den fortsatta processen bör det utredas om rivna delar av den befintliga slussen, exempelvis klinker, kan återbrukas i gestaltningen av den nya slussmiljön, för att skapa en läsbar koppling till 1916 års kanal. För skydd mellan park och slussområde anges skydd1 i plankartan. Hur skyddet ovanför marken ska utformas anges inte. Mot bakgrund av miljöns kulturhistoriska karaktär bör gestaltungsprinciper tas fram för utformningen av parkens kulturhistoriska karaktär med bland annat engelsk park med gångstrukturer och trädplanteringar.

Länsstyrelsen har tidigt i tillståndsprocessen för ny sluss i Lilla Edet framhållit vikten av att bereda plats för eventuell flyttning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader som inte kan stå kvar på ursprunglig plats. I planförslaget är detta endast vagt formulerat som ”inom ramen för planarbetet utreds en möjlig flytt av slussvaktarbostaden till området för centrumverksamhet i anslutning till Ströms slottspark” och Kanalkontoret utelämnas helt och förutsätts rivas. Detta trots att det skulle vara enkel åtgärd att flytta Slussvaktarbostaden och Kanalkontoret till en plats i parkområdet utanför området för den nya slussen. I planbeskrivningen anges C för centrumverksamhet och att slussvaktarbostaden eventuellt kan flyttas dit men det säkerställer inte ett bevarande av byggnaden. Kanalkontoret och den moderna manöverhytten kommer inte kunna bevaras och rivs därför då Sjöfartsverket inte har behov av byggnaderna. Planförslaget medför därmed att viktiga historiska samband, strukturer och värdebärande delar från 1916 års slussutbyggnad går förlorade.

De värdebärande delarna av parken, den engelska parken i söder och den stramare trädgårdsdelen i norr, förses inte med några andra planbestämmelser än ”Park”. Det innebär en risk att parkens värdebärande delar kan komma att förvanskas, vilket skulle ge som effekt att möjligheten att förstå Slottsparken som historisk miljö minskar.

Kommunens kommentar

Kommunen delar Länsstyrelsens uppfattning om att platsens historia är en central del av slussområdets identitet och ser det som önskvärt att historiska detaljer, material och strukturer så långt det är möjligt integreras i den kommande anläggningen och framtida gestaltningen av området. Slussområdet och Ströms slottspark utgör kulturmiljöer med stora kulturhistoriska värden och flera av byggnaderna har betydande kulturhistoriskt, lokalhistoriskt och teknikhistoriskt värde.

Kommunen tar till sig Länsstyrelsens synpunkt att de pollare och övriga detaljer som omfattas av bestämmelsen kan tydliggöras i handlingarna. Planbeskrivningen kompletteras med en redovisning av vilka konstruktiva delar som omfattas av skyddsbestämmelsen, samt möjligheten till återbruk av material från befintlig slussmiljö.

Synpunkten gällande utformningen beaktas delvis. Ett gestaltningsprogram för de framtida slussbyggnaderna har tagits fram och planhandlingarna har kompletterats med både planbestämmelser och beskrivande texter för att säkerställa att gestaltningen hanteras i kommande skeden.

När det gäller muren görs ingen särskild gestaltningsmässig reglering i detaljplanen. Merparten av muren kommer att vara täckt av byggnader eller byggnadsverk, och dess visuella påverkan bedöms därför som begränsad.

Avseende parkmiljön finns ett antaget utvecklingsprogram för Ströms slottspark, vilket redovisas i planbeskrivningen. I kombination med planbestämmelsen **PARK** och kommunalt huvudmannaskap bedöms detta ge tillräcklig vägledning för hur parkens kulturhistoriska karaktär och väderbärande delar kan tas tillvara och utvecklas. Utvecklingsprogrammet redovisar struktur, karaktärsdrag och bevarandeprinciper för parkens historiska gestaltning och utgör ett styrande underlag vid kommande projektering. Kommunen bedömer därmed att ytterligare regleringar i plankartan inte är nödvändiga för att säkerställa parkens kulturhistoriska värden.

Gällande slussvaktarbostaden och kanalkontoret vill kommunen lyfta att båda byggnaderna ägs av Sjöfartsverket och att rivningslov redan har beviljats i en separat lovprocess utanför detaljplanarbetet. Rivningslovet har vunnit laga kraft och innebär att byggnaderna får rivas eller flyttas, vilket gör att planförslaget inte kan säkerställa vare sig bevarande eller flytt av byggnaderna. Kommunen konstaterar dock att byggnadernas kulturhistoriska värden är väl belysta i kulturarvsanalysen och att dessa dokumenteras inför rivning i enlighet med praxis.

Fornlämningar

Den tidigare generationens slussar i Lilla Edet framgår av Häradsekonomen; två slussstrappor, Ströms övre sluss i anslutning till den befintliga slussen, och Ströms nedre sluss inom södra delen av Inlandsön. Det finns byggnadslämningar bevarade från den äldre slussen; L1965:399 Kanal respektive L2024:2751 Kanal. Dessutom finns ytterligare en byggnadslämning på Inlandsön; L2024:2756 Kanal. Den senare är en övrig kulturhistorisk lämning medan de två andra är fornlämningar.

Sammantaget finns byggnadslämningar från två äldre slussgenerationer; utöver ovan redovisade även fornlämningen L1966:6636 Kanal belägen på östra sidan av älven, som togs i bruk redan tidigt 1600-tal enligt skriftliga uppgifter. När den befintliga slussanläggningen inom kort tas ur bruk och dammsäkras ges en god möjlighet att pedagogiskt visa och berätta en omfattande sjöfartshistoria. Utmaningen är att göra Ströms över och nedre slussar pedagogiskt tillgängliga, de är idag svårlästa utifrån det lilla som är bevarat och exponerat ovan mark. Likaså rymmer miljön en viktig industrihistoria med Inlands pappersbruk och åtskilliga sågverk, ursprunget till det som idag ortens största arbetsgivare; Essity Hygiene and Health AB.

Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen (2 kap). I det fall planerad byggnation berör lagskyddade fornlämningar krävs Länsstyrelsens tillstånd. Övriga kulturhistoriska lämningar är skyddade av allmänna hänsynsregler i kulturmiljölagen, miljöbalken och plan- och bygglagen som lägger stor vikt vid kulturmiljövärden. Vid planerad byggnation bör största möjliga hänsyn tas till kulturhistoriska lämningar.

Kommunens kommentar

Noterat.

Arkeologisk utredning

Större delen av planområdet har utretts arkeologiskt inom ramen för Trafikverkets planering inför byggnation av ny slussled vid Ströms sluss i Lilla Edet (Länsstyrelsens ärende dnr 44585-2021/13906-2022). Inom planområdet finns utöver ovan nämnda slusslämningar även ett område som innehåller lämningar efter Ströms slottspark L2022:7140 och ett minnesmärke L1966:4425, båda är övriga kulturhistoriska lämningar. Den västligaste delen av planområdet som utgörs av Ströms slottspark har dock inte omfattats av arkeologisk utredning. Området ska enligt planförslaget utgöra park även fortsättningsvis. Om en fornlämning påträffas vid grävning eller annat markarbete, ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen meddelas (2 kap 10 § Kulturmiljölagen).

Kommunens kommentar

Noterat.

Artskydd

Länsstyrelsen konstaterar att inga kända koloniplatser för fladdermöss berörs av den ändrade markanvändningen. Däremot har planområdet tydliga värden för fladdermöss som riskerar att påverkas. I planens miljökonsekvensbeskrivning anges att det bör tydliggöras hur ljusmiljön skyddas inom de värdefulla miljöerna i Ströms slottspark som innehar de högsta kvarvarande naturvärdet för fladdermöss i planområdet. Vidare rekommenderas att belysningen i området planeras med fladdermöss i åtanke, och att all ny belysning i park- och naturmiljöerna ska ske i enlighet med kommunens belysningsplan och utvecklingsprogram för Ströms slottspark. Dessa handlingar har dock inte bilagts till planen. Länsstyrelsen undrar hur kommunen har tänkt säkerställa att belysningen får den avsedda utformningen.

Kommunens kommentar

Detaljplanen kan inte säkerställa den avsedda belysningsutformningen genom planbestämmelser, eftersom det saknas lagstöd i PBL för att reglera belysning. Eftersom belysning är en drifts- och förvaltningsfråga, inte en planfråga, måste säkerställandet ske genom andra dokument än plankartan.

Kommunen avser därför teckna genomförandeavtal med Trafikverket & Sjöfartsverket gällande detaljplanen. I avtalet kommer belysningsfrågan att regleras med särskild hänsyn till fladdermöss och andra nattlevandedjur, för att säkerställa genomförandet av projektet och återställningen av området.

Området planläggs som allmän plats **PARK** vilket innebär att kommunen har rådighet över marken. Kommunen avser att hantera belysningsfrågan långsiktigt med stöd av kommunens belysningsplan (2023, punkt 7.4). Belysningsplanen finns att tillgå på kommunens hemsida.

Buller

Länsstyrelsen är positiv till att det har utretts buller för både byggskedet och driftskedet. Det är viktigt utifrån den långsiktiga påverkan på närboende från driften. För byggbuller konstateras att det krävs lokala skyddsåtgärder för att uppnå aktuella riktvärden vilket kommunen anger kommer säkerställas i detalj i tillstånden för vattenverksamhet.

Kommunens kommentar

Noterat.

Riksintresse

Berörda riksintressen är friluftsliv och kommunikation (sjöfart). Tillfällig negativ påverkan kan ske på båda riksintressena under anläggningsskedet och det är angeläget att arbetena anpassas och försiktighetsmått vidtas för att så långt möjligt begränsa påverkan på sjöfarten och friluftslivet. Länsstyrelsen bedömer att inget av riksintressena kommer att skadas påtagligt.

Kommunens kommentar

Noterat.

Övriga synpunkter

Trafik

Trafikverket

Länsstyrelsen har samrått med Trafikverket i ärendet, som har lämnat ett yttrande daterat 2026-01-29. Länsstyrelsen hänvisar till Trafikverkets yttrande i sin helhet.

Sjöfartsverket

Länsstyrelsen har samrått med Sjöfartsverket i ärendet, som har lämnat ett yttrande daterat 2026-01-22. Länsstyrelsen hänvisar till Sjöfartsverkets yttrande i sin helhet.

Kommunens kommentar

Noterat. Se kommunens kommentar till Trafikverket och Sjöfartsverket nedan.

Statens geotekniska institut (SGI)

Text text

SGI:s synpunkter

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion.

Geoteknisk utredning

Avseende stabilitetsberäkningar för Delområde 5/Sektion 1/320 undrar SGI varför inte belastning har modellerats ända bort till berget (se [3] Bilaga 1F). Vi anser att beräkningen behöver ses över. SGI har inga ytterligare synpunkter på den geotekniska utredningen, men vi har nedanstående upplysningar.

Erosion

SGI anser att naturbaserade lösningar kan användas på de flesta åtgärder som görs i och kring bygget av ny sluss. Den naturbaserade lösningen kan inkludera avschaktningar och andra åtgärder ovanför själva stenskoningen eller spontlösningen. En naturbaserad lösning ska fungera geotekniskt samtidigt som den ska gynna den biologiska mångfalden och ekosystemet. Med fördel planeras den naturbaserade lösningen tillsammans med biologer för att nå bästa möjliga lösning som gynnar biologisk mångfald och ekosystem. Flera naturbaserade lösningar så som tryckbankar och erosionsskydd har byggts längs älven med bra resultat, t.ex. vid Älvängens industriområde, Ödegärde, samt Rösbo. Mer inspiration finns i SGI:s katalog över naturbaserade erosionsskydd, Naturbaserade erosionsskydd. Mer information om naturbaserade lösningar finns på SGI:s hemsida, Naturbaserade lösningar mot erosion, ras och skred.

Erforderlig stabilitet för detaljplan

[3] kontrolleras stabilitet mot Göta älv för befintliga och planerade förhållanden i ett antal beräkningssektioner. De två sektionerna längst i norr är placerade utanför aktuellt planområde och resterande sektioner är belägna inom planförslaget. Erforderlig säkerhet för samtliga beräkningssektioner har valts enligt tabell 9, för ”nyexploatering/planläggning” respektive ”befintlig bebyggelse och anläggning”. För samtliga sektioner kontrolleras beräknad stabilitetsfaktor för befintliga förhållanden mot ”befintlig bebyggelse och anläggning”. SGI vill upplysa om att för en detaljplan ska normalt även stabiliteten för befintliga förhållanden kontrolleras mot kraven för ”nyexploatering/planläggning”. För aktuellt planförslag ser vi att för alla utom en stabilitetsberäkning uppnås kraven för ”nyexploatering/planläggning” även för befintliga förhållanden. För aktuellt

planförslag är det också stora förändringar av de befintliga markgeometrierna som planeras. Detta är således inget som behöver åtgärdas i stabilitetsutredningen utan främst en upplysning avseende normal process

Bergteknisk utredning

SIGI anser att block- och bergstabilitet för befintliga förhållanden har utretts på ett godtagbart sätt. Det framgår av planbeskrivningen (1) att planförslaget kommer att innebära sprängning av berg. SIGI vill poängtera att avseende block- och bergstabilitet av planerade bergslänter behöver bergteknisk sakkunnig involveras från tidigt projekteringsskede och fram till inspektion av färdiga konstruerade bergschakt. SIGI anser vidare att framtida underhållsbehov för att hålla naturliga och konstruerade bergslänter långsiktigt stabila behöver redovisas i planhandlingarna.

Plankarta

SIGI ser inte att utpekade områden för planbestämmelse skydd1 omfattar samtliga föreslagna förstärkningsåtgärder (se [3] figur 13). Vi rekommenderar en översyn av plankartan avseende detta.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser SIGI att det kvarstår oklarheter som behöver förtydligas i det fortsatta planarbetet. Krävs det åtgärder eller restriktioner ska dessa säkerställas i planen.

Kommunens kommentar

Kommunen delar SGI:s synpunkt om att lasten i stabilitetsberäkningarna för Delområde 5/Sektion 1/320 bör modelleras ända fram till berget, och denna justering har därför införts i den reviderade versionen av PM Geoteknik.

Att nyttja naturanpassade lösningar är från geoteknisk- och miljömässig synvinkel att föredra men är underordnad säkerhetsfrågan kopplad till sjöfart och säkerheten för farleden. Det är Sjöfartsverkets behov och säkerheten för anläggningen som i första hand behöver tillgodoses. Således har det i teknisk beskrivning för miljötillståndet identifierats platser där det från en helhetsbedömning är lämpligt att anlägga naturanpassade erosionsskydd.

Naturbaserade lösningar kan beaktas i kommande detaljprojektering/utformning så långt det är möjligt. I föreslagen lösning för utformningen av ny släntgeometri för att höja säkerheten för justerad farled ingår naturbaserade lösningar med avschaktningar som huvudsaklig stabilitetsförbättrande åtgärd. Det anges vidare att i skvalpzonen upptill ska erosionsskyddet av miljömässiga och estetiska skäl utföras av stenmaterial med en mindre stenstorlek för att möjliggöra återetablering av växter både på land och i vatten.

Kommunen delar SGI:s bedömning att stabiliteten för befintliga förhållanden normalt ska kontrolleras mot kraven för nyexploatering och planläggning. Detta bedöms dock inte medföra några ytterligare åtgärder eller behov av justeringar i det geotekniska underlaget för detaljplanen.

Kommunen har även samsyn med SGI i fråga om block- och bergstabilitet, där det är sedvanligt att bergteknisk sakkunnig medverkar från tidigt projekteringsskede och fram till inspektion av färdig bergschakt. Detta bedöms inte kräva några förändringar av detaljplanens geotekniska underlag.

Kommunen har genomfört en översyn av de områden som ska planläggas med bestämmelsen **skydd₁**, och plankartan har justerats utifrån denna översyn.

Kommunen bedömer att nödvändiga stabilitetshöjande åtgärder kan säkerställas genom uppföljning av planbestämmelserna och via de avtal som kommunen sluter med Trafikverket och Sjöfartsverket.

Lantmäteriet

För plangenomförandet viktiga frågor där planen behöver förbättras

Fastighetsbestämning av gränser för Ström 2:8

Ström 2:8 är tillkommen genom avsöndring. Fastighetsgränser tillkomna genom avsöndring är så kallat inte i laga ordning tillkomna. Planläggning mot sådana gränser avrådes starkt. Lantmäteriet rekommenderar att fastighetsbestämning ansöks, för klargörande av fastighetens norra och östra gräns, innan detaljplanen antas.

Kommunens kommentar

Noterat. Fastigheten kommer att påverkas genom markköp och överlåtelse av allmänplats. Överenskommelse om fastighetsreglering och fastighetsbestämning avses därför undertecknas mellan kommunen och fastighetsägaren.

Delar av planen som bör förbättras

Genomförandet av Ström 2:25

Mer information om genomförandet för Ström 2:25 bör framgå av planbeskrivningen. Planbeskrivningen innehåller information om möjlighet till inlösen men inte vad det innebär i praktiken. Följande information bör framgå:

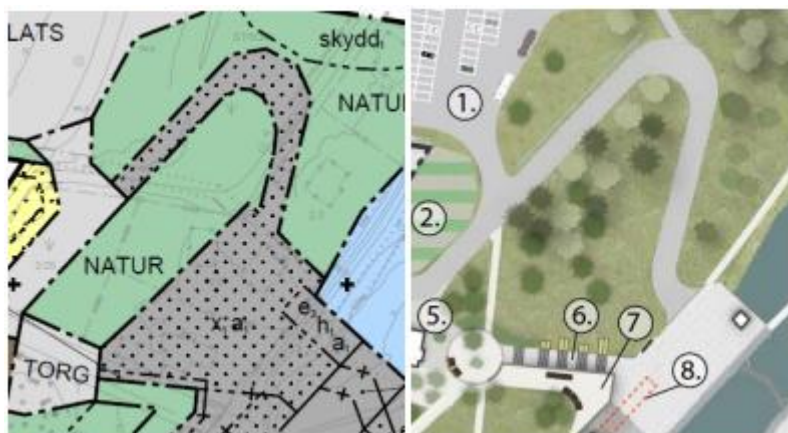
- Om genomförandet ska ske via domstolsförfarande eller via lantmäteriförrättning och fastighetsreglering
- Om kommunen har för avsikt att skriva avtal med fastighetsägaren
- Redovisning av vilka ersättningsprinciper som tillämpas för det fall avtal inte träffas

Kommunens kommentar

Noterat. Planbeskrivningen förtydligas i detta avseende.

Utformning av markreservat

Noteras att illustrationskartan inte helt överensstämmer med bestämmelsen x1 enligt utklippen ovan. Stor del av ytan är illustrerad som grönområde. Rekommenderas att markreservat utformas så att de inte tar i anspråk större yta än vad som är nödvändigt för att uppfylla syftet med bestämmelsen.

Figur 1 Utsnitt ur plankarta och illustrationskarta bifogat i lantmäteriets yttrande.

Kommunens kommentar

Den yta som planlagts med bestämmelsen x₁ kommer delvis att utformas som grönområde, vilket även framgår av illustrationskartan. Området kommer dock underbyggas av en damm, vilket innebär att Sjöfartsverket behöver äga marken för att kunna ansvara för anläggningens funktion och drift. Av denna anledning är området planlagt som kvartersmark trots att delar av ytan kommer att få en grön karaktär.

Illustrationskartan förtydligas så att det framgår att delar av marken avses underbyggas med damm. Området har även tydliggjorts i plankartan genom kompletterande bestämmelser, vilket klargör avsikten med markens användning och hur olika delar av ytan ska utformas.

Information om befintliga ledningsrätter

Från sida 94 i planbeskrivningen: "Befintlig ledningsrätt 1562-347.1 för Tele och 1562-666.1 för VA ska gälla vidare i den mån de inte behöver flyttas med anledning av detaljplanen och för ledningar som behöver flyttas ska lämplig rättighet ordnas i ledningens nya läge." Rekommenderas att utförligare information om ledningsrätterna tas fram inför granskningen. Det bör framgå vilka delar som ska ändras och vilka delar som ska gälla kvar oförändrade. De delar av ledningsrätterna som blir förlagda inom kvartersmark och som är tänkta att bibehållas i samma läge bör förses med u-områden.

Kommunens kommentar

Noterat. Planhandlingarna kompletteras enligt synpunkt.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser positivt på arbetet kommunen genomför med framtagande av en ny detaljplan för området. Detaljplanen är en förutsättning för genomförande av byggnation av ny slussanläggning och därmed säkerställande av riksintresset kommunikationer-sjöfart. Sjöfartsverket ser att planförslaget ger bra övergripande förutsättningar för genomförande av slussbyggnationen, undantaget den preliminära tidplanen som anges i planbeskrivningen. Sjöfartsverket vill påpeka vikten av att byggnation av ny slussanläggning påbörjas snarast med tanke på ålder och kondition av dagens sluss. Sjöfartsverket ser att tidplan för detaljplanen bör arbetas om för att uppnå ett antagande av planen till slutet av år 2026.

Slussprojektet som drivs av Trafikverket i samverkan med Sjöfartsverket är nu i ett skede i Lilla Edet där detaljprojektering och optimering ihop med entreprenör påbörjas. Flera delar i planförslaget är angivet på för hög detaljnivå och bedöms hämma en optimal lösning, ur flera aspekter. Plankarta och planbeskrivning bör i dessa delar ha en mer generell beskrivning. Se nedan punkter för specifika synpunkter på planbeskrivning och plankarta.

Planbeskrivning

- På sida 20 i planbeskrivningen (samt i plankarta i varsamhetsbestämmelse k1) ska kravet på skiffer som takbeklädnad på den äldre manöverhytten tas bort. Där bör istället anges *takpapp*,

plåt eller takspån. Aktuell manöverhytt och övriga liknade manöverhytter i kanalstråket har idag inte takskiffer, de har idag träspån.

- På sida 84 ges en beskrivning kring utformning av erosionsskydd. Denna beskrivning är för detaljerad. Principskissen kan finnas kvar och det bör tydligt framgå att det är ett exempel på utformning. Mått på tjocklek och höjder bör tas bort. Det kommer fastställas i detaljprojekteringen.
- På sida 82 finns text om påverkan på dammsäkerhet. Sjöfartsverket ser att texten bör förtydligas då texten ger sken av att det endast är Vattenfall som är ansvarigt för dammsäkerhet. Dagens sluss och även den nya slussanläggningen klassas som damm för vilka Sjöfartsverket har dammansvar. Gränsen mellan Vattenfalls och Sjöfartsverkets ansvar för dammanläggningarna går ungefär mitt i Inlandsön. Sjöfartsverket instämmer i att det inte sker någon påverkan på Vattenfalls damm av planförslaget. Sjöfartsverket ser också att den nya slussanläggningen kommer ha en positiv effekt på dammsäkerheten genom att det blir nya konstruktioner och även något höjda nivåer/höjder på slussportar och marknivå i ny slussanläggning. Sjöfartsverket utgår från att den nya slussanläggningen får samma dammsäkerhetsklass som dagens slussanläggning.
- Sista stycket på sidan 15 som beskriver kvartersmarken inom slussanläggningen. Här bör uttrycket tätskärm ändras till damm. Uppströms slussen kommer en dammfunktion byggas på var sidor om slussen, som på östra sidan kommer ansluta mot dagens damm i Inlandsön. Sista meningen kan strykas. Nedström slussen byggs ingen damm/tätskärm.
- Sida 95, Ekonomiska frågor. Sjöfartsverket ser att frågor om kostnadsansvar, ekonomiska åtagande regleras i detalj kommande genomförandeavtal och ska inte regleras i detaljplanen. Det riskerar bli missvisande om text i planbeskringen inte är samma som mer omfattande text i kommande genomförandeavtal.

Plankarta

- Damm för grodvatten bör inte anges med exakt läge i plankarta. Projektets förhoppning är att ej påverka nuvarande damm. Om det ej är möjligt p.g.a. släntutformningen kommer nytt läge bestämmas i samråd med kommunen när detaljprojektering av släntutformningen är genomförd.
- Kravet på pulpettak (f3 i plankarta) bör tas bort. Projektet och Sjöfartsverket är väl medvetet om kommunens önskan att säkerställa siktlinjer från Slottsparken mot den nya slussen vattenspegel och därmed kravet på pulpettak. Men kravet försvårar det gemensamma gestaltningsprogrammet som projektet driver för alla tre orter i slussprojektet, samt försvårar en lokalt optimerad lösning utifrån både gestaltning och funktionskrav.
- I bestämmelse q1 bör kravet på att ursprungliga räcken ska bevaras tas bort eller ändras till att räcken *i största möjliga mån ska bevaras*. De räcken som finns runt själva slusskammaren idag kan behöva tas bort eller öppnas upp för att möjliggöra en för allmänheten bra gestaltning och tillgång till den dagens slusskammare när den är tagen ut

drift. De räcken som idag sitter uppe på kanten av östra slussmuren kan behöva kompletteras för att ge bättre fallskydd för besökare. Området uppe på den östra slussmuren är idag inte tillgängligt för allmänheten (endast Sjöfartsverkets personal).

- Omfattningen av prickmark (förbud mot byggnad) på fastigheten för ny lotsstuga ska minskas. Vi ser att området markerat med röd streckad linje i bilden nedan inte ska omfattas av prickmark. I syfte att inte omöjliggöra bygglov för eventuellt behov av tak/carport över parkering.
- Användning B (bostäder) bör läggas till som användning på fastigheten för lotsstugan. Det ger Sjöfartsverket större möjligheter vid eventuella framtida avyttring eller ändrad användning.

Kommunens kommentar

Planbeskrivningen kommer att justeras avseende tätskärm, dammfunktion och dammsäkerhet för att tydliggöra ansvarsförhållanden och förutsättningar i området.

Planbestämmelserna k1 och q1 justeras i enlighet med Sjöfartsverkets synpunkter.

Bestämmelsen om pulpettak har tagits bort från plankartan och ersatts med en bestämmelse om att byggnad ska utföras med sadeltak.

Regleringen avseende groddammen har utgått ur plankartan efter samrådet eftersom den exakta lokaliseringen och utformningen av dammen ännu inte är fastställd och bedöms behöva avgöras i ett senare skede av projekteringen. Under samrådet framkom att en plankartereglering av dammens läge riskerade att onödigt låsa den tekniska utformningen och begränsa möjligheterna att anpassa lösningen utifrån geotekniska, tekniska och ekologiska förutsättningar.

Kommunen bedömer att behovet av åtgärder för groddjur och andra skyddade arter i stället kan säkerställas genom efterföljande processer, såsom detaljprojektering, genomförandeavtal samt inom ramen för tillståndsprövning enligt miljöbalken. På så sätt bedöms större flexibilitet och bättre anpassning till platsens faktiska förutsättningar kunna uppnås, utan att motverka planens syfte eller åsidosätta artskydds- och miljöhänsyn.

Användningen bostad har lagts till för lotsbyggnaden eftersom gällande detaljplan medger bostadsändamål för fastigheten. Tillägget syftar till att skapa långsiktig flexibilitet i planläggningen i händelse av att fastigheten inte längre används för lotsverksamhet på sikt. Genom att möjliggöra bostadsanvändning skapas förutsättningar för att fastigheten vid behov kan återgå till sin historiska användning, vilket bedöms vara en rimlig och varsam planering av platsen utan att motverka planens övergripande syfte.

För området norr om lotsbyggnaden införs planbestämmelserna **ö1**, **h5** och **e7**, vilka anger att marken endast får förses med skärmtak och komplementbyggnad med en högsta nockhöjd om 3 meter. Komplementbygganden får uppföras med en största byggnadsarea på 30 m².

Kommunen instämmer i bedömningen att genomförandeavtalet kommer att reglera projektets ekonomiska frågor i detalj. Kommunen bedömer att avsnittet om ekonomiska frågor i planbeskrivningen har en tillräckligt generell utformning för att inte riskera att stå i konflikt med innehållet i det kommande genomförandeavtalet.

Trafikverket

Plankarta och planbestämmelser

Byggnaders utformning och takform, höjd och takform

Trafikverket anser att planbestämmelse om krav på pulpettak bör utgå. Det gemensamma gestaltungsprogrammet för slussar i Trollhätte kanal är ännu inte fastställt. Mot denna bakgrund bedöms det inte lämpligt att i detaljplanen reglera byggnaders utformning, takform och höjder på ett

sätt som riskerar att i onödan begränsa den kommande projekteringen och tekniska utformningen av slussområdet.

Med gällande bestämmelser är det inte möjligt att uppföra förrådet för sättare, eftersom byggnaden inte ryms inom tillåten höjd.

Föreslagen bestämmelse riskerar dessutom att leda till högre byggnadshöjder än nödvändigt, samtidigt som erforderliga frihöjdsbehov för byggnadernas funktion inte kan säkerställas. Den byggnad som identifierats ha störst frihöjdsbehov är väderskydd för uppströms sätt, med krav på cirka 4,5 meters frihöjd. Med hänsyn till yttertakets konstruktionshöjd (vanligen minst 0,5–0,6 meter) innebär detta en takfotshöjd om minst cirka 5 meter. Med föreslagen taklutning och pulpettak kan byggnadshöjden uppgå till cirka 6,6 meter, medan motsvarande byggnad med exempelvis sadeltak kan uppnå lägre totalhöjd. Se bild nedan för exempel.

(BILD I ORIGINALYTTRANDET. EJ ÅTERGIVEN HÄR AV UTRYMMESSKÄL)

Om planens syfte är att säkerställa utblickar bedömer Trafikverket att detta mer ändamålsenligt kan regleras genom exempelvis högsta tillåtna takfotshöjd i kombination med angiven takvinkel, snarare än genom krav på specifik takform. Planbestämmelserna bör därför revideras i denna del.

Motsvarande resonemang gäller de beskrivande texterna om materialval och takutformning i planbeskrivningen, bland annat på sidan 20 där det står "Fasader ska vara av träspån likt befintlig avseende material och form samt ytbehandling.", vilka bör justeras för att inte uppfattas som bindande krav.

Kommunens kommentar

Planbestämmelse om pulpettak utgår från plankartan och planbeskrivningen.

Småvatten/damm

I plankartan redovisas ett befintligt småvatten markerat som "damm". Enligt Trafikverkets senaste utredningar kommer småvatten i slottsparken bevaras i befintligt läge och behöver därmed inte flyttas eller genomföras kompensationsåtgärd för. Småvattnet som redovisas inom detaljplanen ska således inte omfattas av planens fastställande. Plankartan och tillhörande beskrivningar i planbeskrivningen behöver justeras i enlighet med detta.

Kommunens kommentar

Regleringen avseende groddammen har utgått ur plankartan efter samrådet eftersom den exakta lokaliseringen och utformningen av dammen ännu inte är fastställd och bedöms behöva avgöras i ett senare skede av projekteringen. Under samrådet framkom att en plankarterereglering av dammens läge riskerade att onödigt låsa den tekniska utformningen och begränsa möjligheterna att anpassa lösningen utifrån geotekniska, tekniska och ekologiska förutsättningar.

Kommunen bedömer att behovet av åtgärder för groddjur och andra skyddade arter i stället kan säkerställas genom efterföljande processer, såsom detaljprojektering, genomförandavtal samt inom ramen för tillståndsprövning enligt miljöbalken. På så sätt bedöms större flexibilitet och bättre anpassning till platsens faktiska förutsättningar kunna uppnås, utan att motverka planens syfte eller åsidosätta artskydds- och miljöhänsyn.

Släntlutning (N2)

Planbestämmelsen N2 bör justeras språkligt. I stället för formuleringen ”minsta lutning 1:2” bör bestämmelsen anges som att ”slänt ska uppföras med lutning 1:2 eller flackare”, för att undvika otydlighet i tillämpningen.

Kommunens kommentar

Beaktas. Planbestämmelse n2 justeras enligt förslag.

Prickmark och behov av anläggningar

Inom prickad mark vid slussområdet finns behov av byggnader och anläggningar som är nödvändiga för slussens funktion, såsom maskinhus, väderskydd, master och kameror, motsvarande dagens slussanläggning. Vidare finns behov av områdesskydd, belysningsanläggningar och annan bygglovspflichtig utrustning.

Nuvarande reglering innebär att dessa åtgärder riskerar att behöva hanteras som avvikelser, vilket Trafikverket bedömer som olämpligt. Trafikverket föreslår därför att plankartan justeras så att erforderlig byggrätt medges i enlighet med behov redovisade i planförslaget samt att master och kameror uttryckligen tillåts inom prickad mark. Planbestämmelsen för prickmark föreslås justeras till exempelvis:

”Marken får inte förses med byggnad. Marken får dock förses med stödmur, plank, master, trappor, parkering för rörelsehindrade samt tekniska anläggningar som är nödvändiga för slussens funktion.”

Trafikverket noterar även avvikelser i norra änden för slussens planerade byggnader och således bör egenskapsgräns revideras. Se figur nedan där avvikelserna är markerade med röd ring.

(BILD I ORIGINALYTTRANDET. EJ ÅTERGIVEN HÄR AV UTRYMMESSKÄL)

Kommunens kommentar

Synpunkten avseende prickmarken har beaktats och planbestämmelsen justeras så att byggnader och anläggningar nödvändiga för slussens funktion kan medges inom prickad mark, i enlighet med framförda behov.

Regleringen av parkering ändras däremot inte. En parkeringsplats utgör inte ett byggnadsverk och är därmed inte bygglovspliktig, vilket innebär att den inte påverkas av bestämmelsen och därför inte behöver omfattas av undantagen.

Justering av egenskapsgränsen beaktas inte. Efter samrådet har vidare dialog förts kring byggnadernas placering, och byggnaden kommer i stället att placeras längre åt sydost, vilket innebär att föreslagen ändring av egenskapsgränsen inte längre är aktuell.

Sjöfartsverkets tomt

Användning B (bostäder) bör läggas till som användning på fastigheten för lotsstugan (bilden nedan). Det ger Sjöfartsverket större möjligheter vid eventuella framtida avyttring eller ändrad användning.

Omfattningen av prickmark (förbud mot byggnad) på fastigheten för ny lotsstuga ska minskas. Området markerat med röd streckad linje i bilden nedan inte ska omfattas av prickmark. I syfte att inte omöjliggöra bygglov för eventuellt behov av tak över parkering.

(BILD I ORIGINALYTTRANDET. EJ ÅTERGIVEN HÄR AV UTRYMMESSKÄL)

I övrigt instämmer och hänvisar Trafikverket till Sjöfartsverkets yttrande i ärendet (med ärendenummer: 25-07187-4).

Kommunens kommentar

Området justeras med planbestämmelse **ö1** om att marken endast får förses med skärmtak och komplementbyggnad, en bestämmelse om att utnyttjandegraden för komplementbyggnaden är 30 m² byggnadsarea (**e₇**) samt en höjdbestämmelse **h1** som anger en högsta nockhöjd på 3 meter.

Planbeskrivning

Planbeskrivningens avgränsning och innehåll

Trafikverket konstaterar att planbeskrivningen i flera avsnitt innehåller redovisningar som går utöver vad som följer av plan- och bygglagen. Detta avser bland annat detaljerade beskrivningar av tekniska lösningar och skyddsåtgärder samt redovisningar av genomförande och ansvarsfördelning mellan olika aktörer.

Trafikverket bedömer att planbeskrivningen bör begränsas till vad som är nödvändigt för att förstå och genomföra detaljplanen, medan detaljerade tekniska lösningar, såsom dagvatten- och skyfallshantering, erosionsskydd samt skyddsåtgärder, bör hanteras i senare skeden.

Vidare konstaterar Trafikverket att planbeskrivningen innehåller tekniska felaktigheter och oklarheter, bland annat avseende tätskärmens placering samt formuleringar om bevarande av befintliga sluss-räcken utan tillräcklig hänsyn till säkerhetskrav. Mot denna bakgrund anser Trafikverket att detaljeringsgraden bör minskas och att planbeskrivningen ses över i sin helhet. Vidare noterar Trafikverket att vattenområdets storlek anges inkonsekvent i planbeskrivningen.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar Trafikverkets synpunkt om att planbeskrivningen skulle innehålla redovisningar som går utöver vad som följer av plan- och bygglagen. Kommunen vill i detta sammanhang påpeka att planbeskrivningen uppfyller de krav som anges i lag och praxis, och att det i nuläget inte framgår vilka delar Trafikverket menar skulle strida mot plan- och bygglagen. Om Trafikverket anser att någon specifik del överskrider lagens ramar får myndigheten gärna precisera detta så att kommunen kan ta ställning till om det faktiskt föreligger ett plan- och bygglagen-problem.

Planbeskrivningen är mer detaljerad än vad som normalt förekommer, vilket är en medveten och nödvändig avvägning. Det aktuella projektet är betydligt mer komplext än en vanlig detaljplan och omfattar frågor om skredrisk, farled, vattenområde, kulturmiljö, naturvärden och omfattande tekniska anläggningar. Kommunen bedömer därför att en mer utförlig redovisning är viktig för att ge en tydlig och transparent bild av förutsättningarna, konsekvenserna och sambandet mellan plan- och bygglagen-processen och den parallella tillståndsprövningen enligt miljöbalken.

Kommunen ser dock över redovisningen av vattenområdets storlek för att säkerställa att samma uppgifter används konsekvent i hela handlingen.

Genomförandefrågor och bygglov

Trafikverket ställer sig frågande till skrivningarna om genomförandetid samt att bygglov för åtgärder inte får ges innan detaljplanen har vunnit laga kraft (sida 28). Trafikverket avser att påbörja förberedande arbeten innan detaljplanen vunnit laga kraft, såsom rivning eller flytt av byggnader som kräver bygg- eller rivningslov, etablering av byggbodar samt viss skredsäkring. Nuvarande skrivning i planbeskrivningen riskerar att hindra projektets framdrift och bör därför revideras så att den inte i praktiken begränsar åtgärder som kan prövas enligt gällande lagstiftning.

Kommunens kommentar

Genomförandetiden har efter samrådet förlängts till 10 år för att bättre motsvara uppskattad tidsåtgång för projektets genomförande.

Tidplan och samordning med Trafikverkets projekt

Trafikverket noterar den preliminära tidplan som redovisas i planbeskrivningen, där samråd anges till kvartal 4 år 2025, granskning till kvartal 4 år 2026 samt antagande till kvartal 3 år 2027. Enligt redovisningen kan detaljplanen vinna laga kraft tidigast cirka tre veckor efter antagandet, under förutsättning att planen inte överklagas.

Trafikverkets tidplan för det aktuella projektet, förutsätter att detaljplanen är antagen och har vunnit laga kraft senast i slutet av år 2026. Den i planbeskrivningen angivna tidplanen är därmed inte förenlig med projektets genomförande och innebär en påtaglig risk för försening av Trafikverkets projekt.

Mot denna bakgrund anser Trafikverket att den fortsatta planprocessen behöver samordnas med Trafikverkets tidplan. Trafikverket bedömer att kommunen bör se över möjligheterna att tidigarelägga kommande plansteg, i syfte att säkerställa att detaljplanen kan antas och vinna laga kraft inom den tidsram som krävs för genomförandet av riksintresset.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar Trafikverkets synpunkter på den preliminära tidplanen i planbeskrivningen. Den tidplan som redovisas i samrådshandlingen speglar den faktiska framdriften fram till samrådsskedet, baserat på de förutsättningar som då rådde. Kommunen vill samtidigt påpeka att planprocessens tempo i hög grad påverkas av de underlag som tillhandahålls av projektets exploatörer (trafikverket och sjöfartsverket), och att leveranser och handläggningsmoment i tidigare skeden till stor del har styrts av Trafikverket.

Kommunen konstaterar att Trafikverket nu önskar en avsevärt snabbare process och har inga invändningar mot att tidigarelägga kommande plansteg – under förutsättning att Trafikverket säkerställer att nödvändiga handlingar och underlag levereras i tid. Kommunen utgår från att Trafikverket aktivt medverkar till att de tidsramar myndigheten nu efterfrågar också kan hållas i praktiken.

Planbeskrivningens tidplan kommer därför att ses över inför granskningsskedet, i dialog med Trafikverket, för att säkerställa att detaljplanens framdrift samordnas med projektets behov.

Ekonomiska frågor och ansvarsfördelning

Trafikverket noterar att planbeskrivningen innehåller skrivningar om ekonomisk ansvarsfördelning, bland annat avseende att kommunen inte ska belastas med kostnader med anledning av detaljplanens genomförande samt att kommunen inte förväntas få några intäkter till följd av planen.

Trafikverket vill framhålla att frågor om kostnadsansvar, ekonomiska åtaganden och intäktsfördelning är civilrättsliga frågor som inte regleras genom detaljplan enligt PBL. Sådana frågor ska hanteras genom separata överenskommelser eller inom ramen för respektive aktörs verksamhet och ligger utanför detaljplanens rättsverkan. Trafikverket bedömer därför att dessa skrivningar inte är lämpliga att inkludera i planbeskrivningen. Kommunen och Trafikverket har för avsikt att ingå ett genomförandeavtal där dessa frågor hanteras. Dock bör det finnas med tydligare hänvisning till lagparagrafer i PBL för enskilda fastighetsägare med ersättningsanspråk på sida 96.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar Trafikverkets synpunkt om skrivningar i planbeskrivningen avseende ekonomiska konsekvenser. Kommunen vill tydliggöra att planbeskrivningen, i enlighet med 4 kap. 33 § PBL, ska redovisa vilka konsekvenser planens genomförande bedöms medföra. Detta omfattar även en bedömning av konsekvenser för kommunen, inklusive om genomförandet innebär kostnader eller intäkter.

Planbeskrivningen reglerar inte civilrättsliga frågor om kostnadsansvar, utan redovisar enbart kommunens bedömning av ekonomiska effekter av planen. Dessa frågor kommer, såsom Trafikverket själva påpekar, att hanteras i särskilt genomförandeavtal. Om Trafikverket anser att någon specifik skrivning i planbeskrivningen går utöver PBL är kommunen tacksam om myndigheten preciserar detta.

Hänvisningar till gällande bestämmelser om ersättning för enskilda fastighetsägare kommer att ses över inför granskningsskedet i avsnittet på sida 96.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt grumling

Trafikverket noterar att planbeskrivningens avsnitt om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten redovisar att planerad muddring och schaktning bedöms medföra grumling kopplad till miljökvalitetsnormen för suspenderade ämnen med ett gränsvärde på 25 mg/l, men att påverkan anses vara uppenbart obetydlig eftersom inga förhöjda halter av föroreningar eller fysikaliska parametrar har påvisats i sediment eller vattenförekomster.

Trafikverket vill dock tydliggöra att i den tillståndsprövning som Trafikverket har ansökt om för projektet anges tydliga villkor för grumling. Dessa villkor föreskriver bland annat att arbetena inte får medföra att halten av suspenderade ämnen i Göta älvs vatten nedströms muddringsområdet överstiger 25 mg/l över bakgrundshalten, med möjlighet till undantag i enskilda fall under kortare perioder under förutsättning att detta inte medför betydande olägenheter för vattenmiljön. Kontroll av dessa villkor ska ske enligt fastställt kontrollprogram.

Mot denna bakgrund bör planbeskrivningens text justeras för att överensstämma med dessa villkor och därmed korrekt reflektera gällande miljötillstånd och kontrollåtgärder alternativt utgå från detaljplanen.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar Trafikverkets synpunkt avseende redovisningen av miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Den text som ingår i planbeskrivningen grundar sig på det utredningsmaterial och de konsekvensbedömningar som Trafikverket har tillhandahållit kommunen inför samråd. Om Trafikverket önskar att planbeskrivningen justeras så att den överensstämmer med senare preciserade villkor eller formuleringar i tillståndsansökan, ser kommunen fram emot att få ta del av ett uppdaterat underlag.

Planbeskrivningen justeras inför granskningsskedet så att den speglar det aktuella tillsyns- och kontrollregelverket.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Mot bakgrund till att skärpta EU-luftkvalitetsnormer ska införas från och med den 1 januari 2030, anser Trafikverket att det är relevant och ändamålsenligt att använda dessa kommande skärpta normer som bedömningsgrunder i den aktuella utredningen och i den del som avser miljökvalitetsnormer (MKN). Detta för att säkerställa att planen ligger i linje med framtida lagstiftning och bidrar till att uppfylla de höjda krav som kommer att gälla inom kort. Bedömningen är att samtliga miljökvalitetsnormer för luft kommer att innehållas med god marginal under anläggningsskedet.

Kommunens kommentar

Synpunkten är noterad. PM luftkvalitet har uppdaterats och motsvarande avsnitt i planbeskrivningen kommer att revideras inför granskningsskedet så att de överensstämmer med de bedömningsgrunder som Trafikverket anger.

Dammsäkerhet

Sjöfartsverkets befintliga slussanläggning är klassad som damm i dammsäkerhetsklass B. Detta framgår inte konsekvent i avsnittet om dammsäkerhet i planbeskrivningen. Även den planerade nya slussanläggningen kommer att omfattas av dammsäkerhetsklass B. Planbeskrivningen bör kompletteras och korrigeras i dessa delar.

Kommunens kommentar

Frågan hanteras och planbeskrivningen justeras i enlighet med Trafikverkets synpunkt inför granskningsskedet.

Naturvärden och MKB

I figur 18 redovisas område 17 som naturvärde klass 2, trots att området inte har inventerats enligt figurtexten. Figuren är därmed missvisande, vilket även påverkar texter i miljökonsekvensbeskrivningen. Trafikverket anser att detta behöver justeras.

Kommunens kommentar

I figurtexten framgår att den fördjupade inventeringen av naturvärdesträd inte innefattade naturvärdesbiotop 17, däremot har ytan i sin helhet inventerats inom ramen för naturvärdesinventeringen på detaljnivå (2025), vilken konstaterade att naturvärdesbiotop 17 har naturvärdesklass 2. Kommunen bedömer därmed att Trafikverkets synpunkt inte föranleder någon ändring av figuren.

Träd, återplantering och gestaltning

Återplantering, lokalisering av träd och gestaltning hanteras genom avtal mellan kommunen och Trafikverket. Exakt placering av träd bör därför inte regleras eller detaljerat beskrivas i planbeskrivningen.

I planbeskrivningen (sidorna 69–70) anges att vissa träd eventuellt ska flyttas. Trafikverket vill påpeka att flytt av träd inte alltid är tekniskt möjligt eller ekonomiskt försvarbart. Vidare anges på sida 71 att lövträdsridåer ska återplanteras som skyddsåtgärd. Ambitionen är att återplantera träd, men det är i nuläget oklart om detta är geotekniskt genomförbart. Formuleringar som anger krav bör därför ersättas med mer försiktiga uttryck, exempelvis "föreslås".

Generellt behöver skrivningar om plantering och återplantering av träd ses över och justeras genomgående i planhandlingarna. Det förekommer olika begrepp, såsom kompensationsåtgärd och återplantering. Det är olika innebörd i begreppen och kommunen bör se över skrivelserna om träden.

Kommunens kommentar

Det är för kommunen ny information att det finns osäkerheter kopplat till geoteknik avseende möjligheten att återplantera träd i släntområdet.

Kommunen delar inte Trafikverkets uppfattning. I planbeskrivningen anges att släntområdet *föreslås* återplanteras samt att lövträdsridåer *bör* återplanteras i de nya slänterna. Kommunens bedömning är att en väl genomtänkt återplantering är en förutsättning för att på lång sikt lyckas återskapa de livsmiljöer som påverkas negativt med anledning av projekt.

Strandskydd

Trafikverket bedömer att redovisningen av strandskyddets återinträde är otydlig. Den helstreckade linjen i figur 41 förefaller följa hela strandlinjen och står i strid mot vad som redovisas i plankartan. För slussanläggningen och tillhörande byggnader behöver strandskyddet även fortsättningsvis vara upphävt. Planhandlingarna bör därför förtydliga var strandskydd gäller respektive är upphävt.

Kommunens kommentar

Befintlig strandlinje (streckad linje) i figuren följer grundkartans strandlinje. Den föreslagna framtida strandlinjen framgår av plankartan. Att dessa skiljer sig åt beror på att farledens läge justeras. Det framgår av texten och bild vilka ytor kommer att beröras av återinträtt strandskydd samt vilka ytor kommer avser att upphäva det återinträdda strandskyddet. Det framgår tydligt i text att kommunen avser upphäva strandskyddet inom kvartersmark. I plankartan regleras att strandskyddet ska upphävas med planbestämmelse **a₁** och **a₂**.

Tillstånds- och samrådsfrågor enligt miljöbalken och andra lagar

Trafikverket noterar även att kommunen i planbeskrivningen redovisar bedömningar avseende vilka tillstånd och samråd som bedöms krävas i byggskedet. Trafikverket vill tydliggöra att bedömningen av behovet av tillstånd, anmälningar och samråd enligt miljöbalken och andra lagar görs av verksamhetsutövaren i dialog med berörd tillsynsmyndighet. Kommunens bör i detaljplanen informera om att viss verksamhet kan vara tillstånd- eller anmälningspliktig samt att säkerställa att detaljplanen går att genomföra. Kommunen får dock inte, genom detaljplanen, besluta om vilka tillstånd eller anmälningar verksamhetsutövaren ska göra.

Trafikverket har lämnat in en tillståndsansökan enligt kap. 11 miljöbalken där påverkan på naturmiljö är en del, bland annat påverkan träd och skyddade arter. Dagvattenanläggningen är medtagen i miljöprövningen. Därmed föreligger inte behov av alla anmälningar och tillstånd som står omnämnt i detaljplanen och därför bör det inte fastslås.

Kommunens kommentar

Noterat och korrigerat.

Allmän plats

När det gäller allmän plats är det relevant att redovisa huvudmannaskap i planbeskrivningen.

Trafikverket bedömer dock att beskrivningen bör hållas på en övergripande nivå och begränsas till att ange huvudmannaskap och de ansvar som följer av detta, utan att kopplas till specifika genomförandeåtgärder eller överlämnanden.

Kommunens kommentar

Planbeskrivningen redovisar huvudmannaskap för allmän plats i enlighet med PBL:s krav. Beskrivningen syftar enbart till att förklara ansvarsfördelningen enligt lag och är inte avsedd att reglera eller föregripa kommande genomförandeåtgärder eller överlämnanden. Kommunen bedömer därför att planbeskrivningen ligger på en lämplig nivå.

Övriga dispenser och tillstånd

Vattenskyddsområdet är upphävt av Regeringen och återförvisat till Länsstyrelsen för fortsatt handläggning. Behovet av administrativt skydd kvarstår och sannolikt kommer det återinföras. Dagvattenanläggningen är med i tillståndsprövningen och behov av tillstånd från kommunen föreligger därmed inte.

Kommunens kommentar

Noterat och korrigerat.

Illustrationskarta

I planbeskrivningen förekommer utklipp och hänvisningar till illustrationskartan, exempelvis figur 5 samt beskrivningar av att anläggningar inom planområdet ska flyttas, såsom utegym och minigolfbanan (sida 12). Dessa formuleringar riskerar att uppfattas som bindande ställningstaganden och bör därför ses över och justeras.

Kommunens kommentar

Noterat. Det framgår av figurtexten till figur 5 att illustrationskartan redovisar en *möjlig* utveckling.

Trafikverkets sammanfattande bedömning

Mot bakgrund av ovanstående anser Trafikverket att kommunen bör se över och tydligare avgränsa planbeskrivningens innehåll till planmässiga frågor. Tekniska lösningar, genomförandeåtgärder, ekonomisk ansvarsfördelning samt tillstånds- och samrådsfrågor enligt miljöbalken bör hanteras i efterföljande processer och inte redovisas i detaljplanens planbeskrivning.

Vidare ser Trafikverket ett fortsatt behov av nära dialog och samverkan mellan parterna för att möjliggöra en effektiv planprocess och ett samordnat genomförande av ny sluss.

Kommunens kommentar

Noterat. Se kommunens kommentarer ovan.

Polismyndigheten – Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen

Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen har i dagsläget inget att erinra om detaljplan gällande ny slussanläggning och Ströms slottspark.

Förvarsmakten

Förvarsmakten avstår från att yttra sig.

Myndigheten för civilt försvar

Myndigheten för civilt försvar avstår från att yttra sig till kommunen i rubricerat ärende, med hänvisning till att myndigheten lämnar underlag och synpunkter till Länsstyrelsen vid behov. För vidare information om vilka ärenden Myndigheten för civilt försvar önskar få på remiss, se webbsidan Remittering av plan- och byggärenden.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget i rubricerat ärende.

Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

Vattenfall

Vattenfall noterar att detaljplanen inte är lokaliserad till Vattenfalls fastigheter i området och har i nuläget inget att erinra utifrån fastighetsperspektivet.

Den nya detaljplanen syftar till att möjliggöra för anläggande av ny slussled i området invid Vattenfalls kraftverk och verksamhet. Detaljplanens utredning bör därför närmare beakta denna förutsättning och eventuella påverkan för Vattenfalls kraftproduktionsverksamhet.

Vattenfall kan se ett framtida eventuellt behov av ett förläggande av en ny broklaff över slussområdet, som leder från västra sidan fastlandet och över till Inlandsön. Detta kan bli en viktig infrastrukturfråga att hantera i framtiden, varför den möjligheten bör beaktas i Detaljplanen redan nu.

Kommunens kommentar

Noterat.

Regionala och mellankommunala aktörer

Västra Götalandsregionen Kulturförvaltningen

Planområdet som helhet innehåller stora kulturhistoriska kvalitéer i form av byggnader, strukturer och anläggningar som måste gå till spillo i samband med att slussen flyttas. Att förbättringen för sjöfarten är nödvändig är odiskutabelt.

Det finns dock möjligheter att skydda och bevara viktiga byggnader, anläggningar och strukturer genom planbestämmelserna och att i viss mån bevara den historiska kontinuiteten genom flytt av byggnader. Alla byggnader som bedöms ha ett kulturhistoriskt värde i enlighet med kulturarvsanalysen ska förses med skyddsbestämmelser om deras kulturhistoriska värde ska kunna säkerställas för framtiden. Detta gäller även de flyttade byggnaderna.

Kulturförvaltningen delar inte miljökonsekvensbeskrivningens uppfattning att åtgärderna som föreslås i planförslaget utgör en ringa påverkan på kulturmiljön. För att påverkan ska vara ringa bör de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna skyddas i mycket högre utsträckning. Att befintlig slussanläggning och manöverhytten från 1916 förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud och att slussvaktarbostaden eventuellt flyttas till slottsparken är inte tillräckligt.

Den slussanknutna bebyggelsen som berörs direkt av ny slussanläggning bör flyttas till nya slussnära lägen. Slottsparken ingår inte i slussmiljön och har en annan karaktär med sina egna kulturhistoriska värden. Tyvärr har trädgårdsmästarbostaden rivits. Den utgjorde en resta av 1900-talets handelsträdgård som fanns på platsen.

Att vissa byggnader inte har någon funktion i den nya slussanläggningen innebär inte att de därför kan tillåtas att rivas. Det borde gå att hitta användningsområden för dessa byggnader för till exempel föreningslivet, turistnäringen eller liknande.

Sammanfattningsvis anser kulturförvaltningen att planförslaget inte tillgodoser bevarandet av denna viktiga kulturmiljö i tillräckligt hög grad.

Kommunens kommentar

Kommunen delar Kulturförvaltningens uppfattning om att slussområdet rymmer betydande kulturhistoriska värden. Detta framgår även av den kulturarvsanalys som tagits fram inom tillståndprocessen och som har utgjort ett viktigt underlag i planarbetet. Kommunen bedömer att de historiska årsringarna i slussmiljön även fortsättningsvis kommer vara avläsbara. Detta säkerställs genom de skyddsbestämmelser som ingår i planförslaget, bland annat **q1**, som innebär att slusskammarens form, murverk, granitbeklädnad och andra karaktäristiska detaljer från 1916 års slussmiljö ska bevaras. Manöverhytten bevaras även genom särskild bestämmelse.

Vad gäller slussvaktarbostaden och kanalkontoret vill kommunen tydliggöra att dessa byggnader ägs av Sjöfartsverket och att rivningslov för dem har beviljats i en separat lovprocess utanför detaljplanarbetet. Rivningsloven har vunnit laga kraft och medger även möjlighet till flytt. Detaljplanen kan därför inte reglera vare sig bevarande eller flytt av byggnaderna. Kommunen ser dock värdet i att deras historia dokumenteras och att möjligheter till återbruk av material utreds vidare inom Trafikverkets och Sjöfartsverkets gestaltungsarbete.

Kommunen bedömer sammantaget att de regleringar som ingår i detaljplanen är tillräckliga för att säkerställa de kulturhistoriska värden som är möjliga att bevara inom ramen för planens syfte och de förutsättningar som gäller för genomförandet av den nya slussanläggningen.

Räddningstjänsten Storgöteborg

Riskhänsyn

En riskbedömning gällande farligt gods med mera har tagits fram där olycksscenario i och vid slussanläggningen har identifierats. Vid bestämmande av skyddsavstånd mellan slussen och

intilliggande bebyggelse mm har avstånden hämtats från Trollhättans stads Riskhanteringsplan för farliga ämnen och farligt gods. Även vissa olycksscenario har hämtats därifrån. RSG har inte tillgång till denna plan och kan därmed inte bedöma den, men har kännedom om att Länsstyrelsen tidigare har ifrågasatt dess aktualitet. RSG ser ett behov av att riskbedömningen utvecklas genom att göra en översyn av olycksscenario, dess tillämpbarhet på aktuell plats (slussanläggningen), samt olycksscenarioas skyddsavstånd och aktuell omgivning, och då inte bara bebyggelse utan även textsamlingsplatser utomhus, ställplatser, mm.

Framkomlighet

Planområdet bedöms vara tillgängligt via befintligt vägnät, och framkomligheten för räddningsfordon inom planområdet tillräcklig. Allmänhetens framkomst (gång och cykeltrafik) över slussanläggningen kommer säkerställas genom planbestämmelse, vilket också kan nyttjas av räddningstjänsten. När vägbron över älven fastnar i öppet läge har räddningstjänsten under årens lopp haft som rutin att ställa upp en brandbil väster om slussen, och vid larm bemanna den med brandmän som tar sig över slussanläggningen till fots.

Att kunna köra räddningsfordon över slussanläggningen hade varit ett bättre alternativ, men det är sannolikt svårt tekniskt och ekonomiskt. Det är inte heller ett krav från RSGs sida, men önskar att det framförs till Trafikverket.

Brandvattenförsörjning

Området väster om älven är idag försett med brandposter, och för den delen av planområdet bedöms befintliga brandposter vara tillräckliga.

I planbeskrivningen anges att brandvattenförsörjning kommer säkerställas för slussanläggningen. På Inlandssidan saknas idag brandposter, vilket är den naturliga angreppsvägen för räddningstjänsten vid en insats i slussen. Vid säkerställandet av brandvattenförsörjningen för slussen behöver brandposter anordnas även från detta håll, samt med en kapacitet och placeringar i förhållande till förväntade scenarion.

Bedömning

Räddningstjänsten Storgöteborg bedömer att vad som angivits under *Riskhänsyn*, samt andra styckena under *Framkomlighet* och *Brandvattenförsörjning* behöver beaktas i det fortsatta planarbetet.

Kommunens kommentar

Utredning avseende anläggande av markbrandposter på båda sidor av den nya Slussen avses att ske i samråd med RSG. Utöver markbrandposter kommer det att finnas släckutrustning att använda för att släcka eller begränsa en brand innan räddningstjänsten anländer.

Västtrafik

Västtrafik konstaterar att planområdet inte medför någon påverkan på befintliga busslinjer. Samtidigt bedöms det vara viktigt att säkerställa god tillgänglighet till närliggande hållplatser, då slussen och den

intilliggande parken kan ses som viktiga målpunkter i Lilla Edet. Västtrafik ser positivt på att detaljplanen säkerställer möjligheten att även framöver gå och cykla över slussen, som utgör en central och viktig förbindelse mellan Lilla Edet och Ström. Tydliga, trygga och trafiksäkra gång- och cykelstråk är en grundförutsättning för god tillgänglighet till närliggande hållplatser och målpunkter samt för att möjliggöra ett hållbart resande.

Vidare vill Västtrafik framhålla vikten av att kollektivtrafikens framkomlighet säkerställs under byggtiden. Om byggskedet medför ökad trafik, förändrade körvägar eller andra åtgärder som kan påverka kollektivtrafiken negativt, ser Västtrafik behov av en tidig och löpande dialog för att minimera störningar och säkerställa fungerande kollektivtrafiklösningar.

Kommunens kommentar

Noterat. Kommunen ser positivt på tidig och löpande dialog med Västtrafik i syfte att säkerställa en fortsatt fungerande kollektivtrafik, även under byggtiden.

Sakägare

Sakägare 1

Vi är ägare och boende på en fastighet vilken ligger i direkt anslutning till den plats där den nya lotsbyggnaden föreslås uppföras enligt illustrationskartan, markerad som hus 13.

Vi motsätter oss att detaljplanen antas i nuvarande utformning vad gäller lokaliseringen av den nya lotsbyggnaden, och lämnar följande synpunkter.

Trafiksäkerhet och barnperspektiv

Den föreslagna placeringen av lotsbyggnaden innebär ökad biltrafik och angöring längs Parkvägen och i dess omedelbara närhet. Detta gäller personal, besökare samt transporter kopplade till verksamheten, som enligt planhandlingarna avser övernattningsverksamhet för Sjöfartsverket med flera bäddar och tillhörande parkering.

Planbeskrivningen anger att den befintliga vändplanen vid Parkvägen ska användas för infart till lotsbyggnaden, parkering samt även nyttjas av renhållningsfordon och annan service. Sammantaget innebär detta att planförslaget aktivt leder in mer trafik till en plats som i dag fungerar som lugn bostadsgata.

Parkvägen är i dag en trygg och stillsam miljö där flera barn vistas dagligen, både på egen tomt och i närområdet. I hushållet finns även hundar, inklusive uppfödning, vilket innebär regelbundna promenader och vistelse utmed Parkvägen och i dess direkta närhet. Detta förstärker behovet av en låg trafikbelastning och en förutsägbar trafikmiljö.

I den sociala konsekvensanalysen framhålls att barn är särskilt känsliga för förändringar i den fysiska miljön, och att ökad trafik och buller kan påverka trygghet och välbefinnande negativt. Trots detta saknas en konkret och platsbunden analys av hur just lotsbyggnadens lokalisering påverkar barns säkerhet och vardag vid Parkvägen.

Denna brist är särskilt anmärkningsvärd eftersom planförslaget innebär både byggtrafik under anläggningsskedet och permanent ökad trafik under drift. Sammantaget innebär detta att barnperspektivet och den faktiska användningen av gaturummet inte är tillräckligt beaktade i valet av placering.

Påtaglig negativ påverkan på boendemiljön

Lotsbyggnaden placeras mycket nära befintlig bostadsbebyggelse, trots att planområdet i övrigt omfattar stora ytor där verksamhetsbyggnader skulle kunna lokaliseras med betydligt mindre påverkan på boende.

När vi flyttade till fastigheten Parkudden 1:9 år 2010 var angränsande mark planlagd för bostadsändamål och området hade en tydlig bostadskaraktär. Den föreslagna detaljplanen innebär nu att marken i direkt anslutning till vår fastighet ges en annan användning genom etablering av en verksamhetsbyggnad med drift, övernattning och tillhörande parkering.

Detta innebär en väsentlig förändring av områdets karaktär och de förutsättningar som gällde när vi etablerade oss på platsen.

Planhandlingarna och miljökonsekvensbeskrivningen anger på flera ställen att planen sammantaget medför måttliga negativa konsekvenser för landskapsbild, rekreation och boendemiljö. Dessa bedömningar görs dock på en övergripande nivå och fångar inte den koncentrerade påverkan som uppstår när en verksamhetsbyggnad med övernattning, parkering och återkommande trafik placeras direkt intill en enskild bostadsfastighet.

För vår fastighet innebär detta en tydlig försämring av boendemiljön genom ökad rörelse, buller, belysning och minskad upplevd trygghet. Verksamheten innebär att olika personal och besökare löpande vistas i direkt anslutning till vår bostad, ofta vid skiftande tider. Detta skapar en oförutsägbar närmiljö där vi som boende inte längre har kännedom om vilka som rör sig nära tomten. För barnen i hushållet innebär detta en försämrad känsla av trygghet i den egna hemmiljön och i utemiljön runt bostaden, särskilt under kvälls- och nattetid då verksamheten enligt planbeskrivningen kan vara i drift.

Förlust av utsikt och landskapsvärden

Efter att den tidigare byggnaden på angränsande fastighet revs har en fri utsikt över Göta älv uppstått från vår fastighet. Denna utsikt utgör en tydlig del av boendekvaliteten och landskapsupplevelsen i området.

I planhandlingarna betonas vikten av öppna siktlinjer, visuell kontakt med älven och en stärkt koppling mellan land och vatten. Den föreslagna lotsbyggnaden placeras dock på ett sätt som åter blockerar denna utblick och skapar en ny, permanent barriär i landskapsrummet, i direkt anslutning till befintlig bostad.

Detta står i tydlig motsättning till de mål och ambitioner som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen om öppenhet, siktlinjer och upplevelsevärden längs älven.

Bristande lokaliseringsprövning

Varken planbeskrivningen eller miljökonsekvensbeskrivningen redovisar någon tydlig eller systematisk prövning av alternativa lokaliseringar för lotsbyggnaden med hänsyn till närboende. Detta trots att planområdet omfattar flera möjliga lägen där påverkan på bostäder, trafiksäkerhet och boendemiljö skulle bli betydligt mindre.

I underlaget framgår att Länsstyrelsen under samrådsprocessen har betonat vikten av att pröva alternativa lösningar i syfte att minska påverkan på människor och miljö. Mot denna bakgrund framstår det som särskilt anmärkningsvärt att lotsbyggnaden placeras i direkt anslutning till en bostadsfastighet utan att alternativa placeringar redovisas eller motiveras bort.

Placeringen framstår därmed som oproportionerlig i förhållande till intrånget för närboende.

Slutsats

Mot bakgrund av ovanstående anser vi att:

- den föreslagna placeringen av lotsbyggnaden är olämplig ur trafiksäkerhets och barnperspektiv
- boendemiljön för Parkudden 1:9 försämras påtagligt
- landskapsbild och utsikt över Göta älv påverkas negativt
- lokaliseringsprövningen är otillräcklig

Vi begär därför att lotsbyggnaden inte uppförs på den plats som redovisas som hus 13 i illustrationskartan, och att detaljplanen revideras så att byggnaden ges en annan placering med betydligt mindre påverkan på närboende. I annat fall kan vi inte acceptera att detaljplanen antas i nuvarande utformning.

Kommunens kommentar

Noterat. Kommunen har tagit del av synpunkterna avseende trafiksäkerhet, barnperspektiv och påverkan på boendemiljön kopplat till lokaliseringen av den nya lotsbyggnaden. Den planerade lotsbyggnaden utgör en mindre verksamhet utan publik funktion, med begränsad personalnärvaro och låg trafikallsträng. Den trafikökning som kan uppstå bedöms vara av mycket liten omfattning. Kommunen vill även påpeka att området tidigare rymde sex bostäder, vilka genererade en viss mängd trafik längs Parkvägen. Den trafik som kan tillkomma till följd av lotsverksamheten bedöms därför vara försumbar i relation till den tidigare användningen.

För att minska påverkan på angränsande bostadsfastighet har byggrättens gräns justerats i planförslaget. Vilket innebär att lotsbyggnaden inte kan placeras närmare än cirka 23 meter från berörd fastighet, vilket ger ett betydande avstånd och minskar risken för störningar i form av buller, insyn och upplevd närhet. För att ytterligare minska påverkan på angränsande bostadsfastighet har högsta tillåtna nockhöjd sänkt från 9,5 meter till 6 meter (**h₇**).

Planen reglerar lotsbyggnaden som **K** (kontor) och **B** (bostad), vilket innebär att endast småskalig verksamhet utan publik funktion medges. Kommunen bedömer att den verksamhet som möjliggörs inte ger upphov till sådana störningar eller förändringar av trafikmiljön att betydande olägenhet uppstår enligt 2 kap. 9 § PBL. Lokaliseringen bedöms sammantaget som lämplig med hänsyn till närheten till befintlig gata, teknisk infrastruktur och områdets övergripande struktur.

Sakägare 2

Vi bor på en fastighet i anslutning till området. Vi är och kommer bli väldigt påverkade under hela byggprojektet.

Vi blir, i och med eventuell inlösen och förändringar av tomten, av med vår befintliga dagvattenledning ifrån vår bostad.

Vi anser att det är kommunens, alternativt Trafikverkets, skyldighet att förse oss med en ny påkoppling till det kommunala dagvattensnätet.

Befintligt dike som finns norr om vår tomtgräns är i dåligt skick och under skyfall klarar det inte av att leda bort vattnet. Hur kommer det bli när det skall byggas ytterligare en parkering i nära anslutning till diket?

Vi är oroliga för markskillnader som finns redan idag och hur det kommer bli sedan. Vår fastighet ligger lägre än Ljungskilevägen, Fastigheten väster om oss samt befintliga hagar där parkeringen skall anläggas. Kommer den nya vägen, som leder till parkeringen också att ligga högre? Vi blir i så fall ”instängda” och funderar på hur vattnet ska ledas bort från vår tomt.

Kommer elskåpet i nordöstra hörnet vid vår tomt att stå kvar? Elkabeln till det elskåpet ligger ytligt norr om vår fastighet.

Vi anser att hastigheten på Ljungskilevägen borde sänkas då det rör sig mycket folk och framförallt barn och ungdomar på och vid vägen. Det ligger också en lekplats i parken nära vägen utan staket. Under byggperioden kommer det dessutom att gå mycket tung trafik förbi.

Om område 2 på samrådskartan skulle tillfalla fastigheten. Hur kommer asfalt och annat material från den befintliga vägen att hanteras?

Vi önskar bullerplank mot älven/slussbygget under hela byggtiden.

Kommunens kommentar

Synpunkterna är noterade. Frågor som rör byggskedets genomförande, provisoriska lösningar och tillfälliga skyddsåtgärder hanteras inom Trafikverkets fortsatta projektering samt i tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Om befintliga ledningar, inklusive dagvattenledning från fastigheten, påverkas av genomförandet kommer omläggning eller ny anslutning att säkerställas inom projektet så att funktioner upprätthålls.

Dagvattenhantering och höjdsättning har behandlats i planhandlingarna. Inför granskningskedet kommer redovisningen av avrinning och höjdsättning vid den planerade parkeringsytan att förtydligas. I den fortsatta projekteringen säkerställs att dagvatten kan avledas på ett fungerande sätt och att negativa effekter för angränsande fastigheter undviks. Frågan om diket norr om fastigheten hanteras inom projekteringen.

Synpunkten om sänkt hastighet på Ljungskilevägen noteras, men hastighetsbegränsningar regleras inte i detaljplan utan genom lokala trafikföreskrifter.

Hantering av asfalt och annat material vid ett eventuellt framtida markförvärv regleras inte i detaljplanen utan hanteras i genomförande och i dialog mellan Trafikverket och berörd fastighetsägare.

Frågor om buller och behov av eventuella bullerskyddsåtgärder under byggskedet hanteras inom projektets fortsatta planering. Trafikverket är öppet för dialog om placering av vibrations- och sättningsmätare, inklusive på garage.

Sakägare 3-10 – yttrande undertecknat av 11 personer (8 sakägare och 3 privatpersoner)

Inledning

Jag/vi har tagit del av kommunens förslag till detaljplan som innebär att den befintliga fotbollsplanen Strömsvallen flyttas och lokaliseras närmare befintlig bostadsbebyggelse. Med detta yttrande vill jag/vi framföra synpunkter på varför den föreslagna lokaliseringen är olämplig samt varför alternativa lösningar bör väljas.

Yttrandet grundas på bestämmelser i plan- och bygglagen (PBL), relevant praxis från Mark- och miljööverdomstolen samt hänsyn till boendemiljö, hälsa och långsiktig samhällsplanering.

Strömsvallens betydelse för kommunen

Strömsvallen är i dag den mest utnyttjade fotbollsplanen i Lilla Edets kommun. Anläggningen används kontinuerligt av flera lag och åldersgrupper för träningar, matcher och cuper. Verksamheten pågår under vardagar, kvällar och helger samt stora delar av året.

Denna mycket höga nyttjandegrad innebär ett regelbundet flöde av människor, buller från spel och publik, behov av planbelysning samt trafik- och parkeringspåverkan. Detta är en avgörande faktor vid bedömningen av lämplig lokalisering och innebär att särskilt höga krav måste ställas när det gäller avstånd till bostäder.

Krav enligt plan- och bygglagen (PBL)

Enligt 1 kap. 1 § samt 2 kap. 5-6 §§ plan- och bygglagen ska mark planläggas med hänsyn till människors hälsa, säkerhet och möjligheten att skapa en långsiktigt god livsmiljö. Markanvändning ska lokaliseras så att betydande olägenheter för omgivningen förebyggs.

Att flytta kommunens mest använda fotbollsplan till ett läge närmare bostadsbebyggelse riskerar att stå i strid med dessa bestämmelser, särskilt med hänsyn till planens intensiva och återkommande användning.

Buller, störningar och prejudicerande praxis

Buller från idrottsverksamhet skiljer sig från industribuller men kan trots detta utgöra betydande olägenhet när störningarna är frekventa, förutsebara och långvariga.

Mark- och miljööverdomstolen har i flera avgöranden betonat att ordningsföljden är avgörande vid bedömning av störningar (MÖD 2012:28), att återkommande ljud från idrottsverksamhet och publik kan vara störande för boendemiljön (MÖD 2013:47), att bedömningen ska göras utifrån verksamhetens samlade och långsiktiga påverkan, inte enstaka tillfällen (MÖD 2018:1), samt att kommunen måste visa att en lokalisering är lämplig även på lång sikt för att undvika framtida konflikter (MÖD 2015:16).

I förevarande fall är det inte fråga om en lågintensiv anläggning, utan om en mycket intensivt nyttjad idrottsplats, vilket ytterligare skärper kraven på lokalisering.

Påverkan på boendemiljö

En flytt av Strömsvallen till ett läge närmare bostäder riskerar att medföra försämrad boendekvalitet, återkommande bullerstörningar från spel, publik och evenemang, ljusstörningar från planbelysning under kvällstid samt ökad trafik- och parkeringsbelastning.

Sammantaget riskerar detta att påverka närboendes hälsa, trivsel och i förlängningen även fastighetsvärden. Det finns även en risk att framtida klagomål leder till begränsningar av användningen av planen, vilket motverkar syftet med att tillhandahålla ändamålsenliga idrottsanläggningar.

Alternativet med tillfällig fotbollsplan på Stommen

Det bör särskilt framhållas att den ursprungliga idén att anlägga en tillfällig fotbollsplan på Stommen i samband med projektet med nya slussar i Trollhätte kanal är att föredra.

Denna lösning tillgodoser behovet av ersättningsyta för Ström svallen under byggtiden, möjliggör att planen kan användas även efter att den nya slussen färdigställts och innebär att Lilla Edets kommun långsiktigt tillförs ytterligare en fotbollsplan.

Alternativet på Stommen är mer förenligt med god hushållning av mark, minskar risken för konflikter med bostäder och ger ett långsiktigt mervärde för kommunens idrottsverksamhet.

Proportionalitet och bristande utredning av lokaliseringsalternativ

Enligt proportionalitetsprincipen ska intrång i enskilda intressen inte vara mer omfattande än vad som är nödvändigt för att tillgodose det allmänna intresset. Mark och miljööverdomstolen har i flera avgöranden betonat att detta gäller särskilt vid varaktiga störningar för boende (bl.a. MÖD 2020:8).

För att kommunen ska kunna visa att den föreslagna lokaliseringen är proportionerlig krävs att rimliga alternativa lokaliseringar har identifierats, utretts och jämförts. Det kan i nuläget ifrågasättas om någon sådan samlad och dokumenterad lokaliseringsutredning har genomförts inom ramen för planprocessen.

Avsaknaden av en tydlig redovisning av alternativa lokaliseringar innebär att det inte går att bedöma om den föreslagna placeringen verkligen är den mest lämpliga enligt 2 kap. PBL, eller om mindre ingripande och mer ändamålsenliga alternativ hade kunnat väljas.

Sammanfattning och yrkande

Mot bakgrund av ovanstående anser jag/vi att förslaget att flytta Strömsvallen till ett läge närmare bostadsbebyggelse bör omprövas.

Jag/vi ifrågasätter om kommunen har genomfört en tillräcklig och prövningsbar utredning av alternativa lokaliseringar för ersättningsyta till Strömsvallen. Om en sådan utredning inte har genomförts, eller inte redovisas på ett transparent sätt i planhandlingarna, yrkar jag/vi att kommunen - innan fortsatt handläggning eller antagande av detaljplanen - genomför en fördjupad lokaliseringsutredning där rimliga alternativ med större avstånd till bostadsbebyggelse identifieras, analyseras och jämförs i enlighet med 2 kap. plan- och bygglagen samt proportionalitetsprincipen.

Vidare yrkar jag/vi att lösningen med en tillfällig men långsiktigt användbar fotbollsplan på Stommen ska prioriteras.

Rättsliga grunder inför en eventuell prövning i Mark- och miljödomstolen

Det föreligger flera rättsliga brister i planförslaget som kan bli föremål för prövning i Mark- och miljödomstolen vid ett antagandebeslut, bland annat:

- bristande lämplighetsbedömning enligt 2 kap. PBL,
- risk för betydande olägenheter vid samlad och långsiktig störningsbedömning,
- åsidosättande av praxis om ordningsföljd,
- bristande utredning och redovisning av alternativa lokaliseringar (jfr MÖD 2016:39), samt
- en oproportionerlig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Mot denna bakgrund riskerar detaljplanen, vid antagande, att upphävas vid en prövning i Mark- och miljödomstolen.

Gemensamt bifall till yttrande

Vi, undertecknade fastighetsägare och boende i närområdet, förklarar härmed att vi har tagit del av det gemensamma yttrandet avseende ovan nämnda detaljplan och att vi ställer oss bakom yttrandets innehåll i sin helhet.

Genom våra underskrifter nedan ger vi vårt samstämmiga bifall till att yttrandet ges in till Lilla Edets kommun som ett gemensamt yttrande från berörda boende. Var och en av oss är direkt berörd av den föreslagna lokaliseringen av fotbollsplanen och de konsekvenser denna kan få för boendemiljö, hälsa och närmiljö.

Detta dokument utgör en bilaga till yttrandet och får användas som underlag i kommunens fortsatta handläggning samt, vid behov, i senare instanser.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar synpunkterna avseende Strömsvallens framtida lokalisering och påverkan på boendemiljön, och vill förtydliga att frågan om eventuell, flytt, omlokalisering eller framtida utformning av Strömsvallen inte regleras i aktuell detaljplan och ingår inte i planområdet. Dessa aspekter hanteras och prövas i en parallell process. Kommunen noterar däremot synpunkterna och tar med dem i arbetet med Strömsvallen.

Sakägare 11-12

Vi äger en fastighet i Lilla Edet och vi har tagit del av samrådshandlingarna och planförslaget samt Miljökonsekvensbeskrivningen gällande anläggande av ny sluss och förändringarna gällande Ströms Slottspark. Vi har även tidigare skickat in ett yttrande till Trafikverket gällande deras handlingar samt till Mark & Miljödomstolen.

Med anledning av den kommande nya Slussen och dess påverkan på Lilla Edets kommuns detaljplan och omkringliggande rekreationsområde vill vi som fastighetsägare föra fram våra synpunkter i samband med pågående samråd. Vi är medvetna om att vi inte kan påverka anläggandet av en ny sluss men vi har några funderingar på hur detta kan påverka oss och övriga boende i närområdet. Många av våra funderingar får vi svar på i alla de handlingar vi tagit del av från Trafikverket och i den föreslagna detaljplanen men dock inte alla.

Vi anser dock att följande punkter behöver behandlas innan, under eller efter projektet för att vi skall kunna minska påverkan på vår fastighet både under byggnation men även efter allt har genomförts. Konsekvensen av förslaget enligt detaljplan kan innebära förändringar för boendemiljön samt värdet på fastigheten. Detta innebär att om vi kommer påverkas negativt kan vi ev komma in med ersättningsanspråk om detaljplanen kommer ge upphov till negativ påverkan på fastigheten.

- Hur långt har ni kommit i arbetet med placeringen av Strömsvallen? Är tanken att Strömsvallen ska vara kvar på befintlig plats med en förskjutning västerut pga den nya

farleden eller ska Strömsvallen flyttas till annan plats? Vi hittar ingen information i samrådshandlingarna gällande detta. I ert förslag till ny översiktsplan 2050 kan vi läsa att Strömsvallen behöver flyttas och byggas om och bör ges utrymme att växa. En flytt västerut som gör att fotbollsplanen kommer närmare befintliga fastigheter är något som vi som fastighetsägare på Inlandsvägen ställer oss starkt kritiska till. Placeringen av Strömsvallen kan definitivt påverka fastighetens idag attraktiva läge. Detta är något vi anser kan påverka både fastighetens marknadsvärde samt vår boendemiljö inklusive utsikt. Med en fotbollsanläggning strax utanför tomtgränsen lär det påverka boendemiljön negativt i hög utsträckning på många sätt. Bl.a. kommer fotbollsplanen med stor sannolikhet användas under stora delar av året på dag och kvällstid inklusive helger. Hur stor hänsyn tar kommunen till enskilda fastighetsägars synpunkter? Här anser vi att en nära dialog med oss som fastighetsägare behöver ske innan man fattar ett beslut.

- I detaljplanen visar karta och ritningar att en ställplats för husbilar och andra fordon skall byggas. Hur är tanken med parkeringsplatsen för ca 80 bilar plus ställplatser för ett antal husbilar? Kommer det finnas planteringar runt om för att den ska bli mindre synlig och hur är tanken med belysningen så att den inte påverkar boende i närområdet? Parkeringsens placering är belägen inom kort avstånd och i direkt synhåll från vår fastighet. En så omfattande parkeringsplats inklusive uppställningsplats för husbilar kan innebära ökad trafik, ökad aktivitet på kvällar med ökad ljudnivå, nedskräpning i området och risk för samlingsplats som skapar otrygghet i området för närboende. Även utsikten kan komma att påverkas.
- I detaljplanen föreslås också en transformatorstation vid Parkeringen. Storleken och omfattningen av stationen kan också påverka boendemiljön via magnetfält och buller från transformatorstationen. Har man tagit hänsyn till närboendet vid placeringen av transformatorstationen närområdet? Anser man att den är placerad tillräckligt långt från befintliga fastigheter?
- Hur kommer byggvägen längs älvkanten mot Strömsbäcken hanteras efter färdigställandet av befintlig sluss? Kommer byggvägen bli kvar och medför det ökad trafik inom området?
- Hur kommer en framtida väg för åtkomst till slussområdet dras, dvs kommer Ljungkilevägen fortfarande finnas kvar eller kommer en ny väg anläggas och var hamnar den i så fall?
- Hur säkerställs att inga spridningar av föroreningar sker när man flyttar Strömsvallen, både gällande föroreningar i luften och i marken?

Eftersom detaljplanen inte antagits vill vi gärna ha en tidig dialog med kommunen om hur vi skall minska / eliminera negativ påverkan på boendemiljön för fastigheten för framtiden.

Kommunens kommentar

Kommunen noterar och tackar för ett utförligt yttrande. Avseende Strömsvallen vill kommunen förtydliga att ombyggnaden av Strömsvallen inte regleras i denna detaljplan och området ingår inte i planområdet. Dessa aspekter hanteras i annan kommande process. Detsamma gäller för andra frågor om utveckling av ytor utanför detaljplanens avgränsning, som exempelvis föreslagen yta för ställplatser. Synpunkterna om påverkan på boendemiljö, utsikt och behov av dialog har dock noterats.

Den föreslagna parkeringsplatsen i planområdets norra del syftar till att ersätta befintliga parkeringsplatser som försvinner i samband med slussutbyggnaden och samtidigt tillgodose behov kopplade till Ströms slottspark, Strömsvallen och besöksverksamhet i området. Parkeringsytan avses utformas med gröna inslag som vegetation mellan parkeringsraderna, med möjlighet till nedsänkta växtbäddar, i syfte att bryta upp den hårdgjorda ytan och tillföra gröna kvaliteter. Marken mellan parkeringsplatsen och närliggande bostadsfastigheter planläggs som allmän plats **NATUR** för att möjliggöra ett grönt släpp mellan parkeringen och bostadsfastigheten. Närmare analys av utformning av exempelvis avskiljande planteringar, belysning och övriga gestaltungsåtgärder hanteras vidare i projektering och genomförande. Kommunen beaktar synpunkterna i det fortsatta arbetet.

Avseende lokaliseringen av transformatorstationen har placeringen bedömts som lämplig utifrån planområdets behov och avstånd till omgivande fastigheter. Kommunen har beaktat skyddsavstånd, med ett möjliga minsta avstånd om cirka 17 meter mellan möjlig placering och närmast liggande bostadsfastighet.

Byggvägen utgör en tillfällig lösning som avses att användas under byggskedets genomförande, men regleras inte som permanent väg i detaljplanen.

Hantering av föroreningar i samband med markarbeten samt eventuella åtgärder kopplade till processen hanteras av Trafikverket och Sjöfartsverket inom ramen för tillståndsprövningen enligt miljöbalken, där en masshanteringsplan kommer att tas fram.

Kommunen ser positivt på tidig dialog med berörda fastighetsägare i takt med att projektet och angränsande frågor utvecklas.

Grannkommuner

Göteborgs Stad

Detaljplanen för slussanläggning och farled avser, prövar och beskriver främst den lokala påverkan av projektet. Göteborgs Stad bedömer dock att vissa frågor berör staden.

Dessa frågor är ytvattenkvalitet och därmed dricksvattenkvalitet, miljö kvalitetsnormer, ekologiska funktioner, biotoper och artförekomster. Andra frågor är klimatanpassning, översvämning, geostabilitet, ras, skred och erosion och även risk och säkerhet samt förorenad mark och sediment. Göteborgs Stads möjligheter till stadsutveckling kan även påverkas.

Parallellt med detaljplaneprocessen sker bland annat tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt miljöbalken. Göteborgs Stad har yttrat sig vid ett flertal tillfällen. 2025-02-20 lämnade staden synpunkter på Trafikverkets remiss avseende följdinvesteringar efter nya slussar i Trollhätte kanal. 2023-10-25 § 741 yttrade sig Göteborgs Stad genom beslut i kommunstyrelsen över remiss om tillstånd om ansökan om vattenverksamhet. Stadens förvaltningar har även dessförinnan yttrat sig över samråd i olika skeden avseende nya slussar i Trollhätte kanal.

Som svar på remissen bifogas stadens två senaste yttranden med hänvisning till synpunkterna i dessa.

De fullständiga bilagorna och övriga handlingar finns tillgängliga i kommunens diarium i sin helhet.

Kommunens kommentar

Göteborgs Stad lyfter ett antal frågor som rör råvattenkvalitet, miljökvalitetsnormer, risk för ras och skred, klimatpåverkan, farledsfrågor samt konsekvenser av framtida fartygstrafik. Kommunen delar bedömningen att dessa frågor är viktiga i ett större geografiskt och funktionellt sammanhang. Flera av de frågor som staden tar upp hanteras dock inte inom ramen för detaljplanen utan i andra processer, främst tillståndsprövningen för vattenverksamhet enligt miljöbalken samt Trafikverkets och Sjöfartsverkets ansvar för farledens utformning, drift och underhåll. De synpunkter som rör muddring, vattenflöden, dricksvattenskydd, kontrollprogram, erosionsskydd, skredrisker längs hela Göta älv och hantering av förorenade massor beaktas således inom dessa processer.

När det gäller Göteborgs Stads synpunkter på klimatanpassning, samordning längs Göta älv, behov av stormportar och frågor om framtida tappningsstrategier för Vänern och Göta älv vill kommunen tydliggöra att planens uppdrag är att upprätta en ny detaljplan för slussanläggningen och dess närmiljö i Lilla Edet. Inom detta uppdrag ingår inte att hantera övergripande samordningsfrågor för hela älvsystemet eller att pröva åtgärder i andra kommuner eller i vattenrätten.

Planens prövningsram är lokal och avser den mark- och vattenanvändning som krävs för att möjliggöra ny slussanläggning och justerad farled i Lilla Edet. Detaljplanen bedöms inte medföra negativ påverkan på råvattenkvalitet, miljökvalitetsnormer eller dammsäkerhet. Stabilitetsförhållanden inom planområdet är utredda och åtgärder vidtas där krav uppstår. Övriga frågor som Göteborgs Stad lyfter kommer fortsatt hanteras av ansvariga statliga myndigheter inom ramen för fördjupade utredningar, kontrollprogram och provningar enligt miljöbalken.

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun ser positivt på att detaljplanen för ny slussanläggning tas fram och konstaterar att förslaget bygger på omfattande utredningar. Den lokala omgivningspåverkan som projektet medför är stora, vilket är en ofrånkomlig konsekvens av denna typ av infrastruktursatsning. Vänersborgs kommun ser ingen anledning att yttra sig om vad planförslaget kan medföra lokalt. Däremot ser kommunen anledning att kommentera några saker som kan ha betydelse för farleden som helhet.

En viktig del av det gemensamma arbetet, där Trafikverket, Sjöfartsverket och de tre berörda kommunerna deltar, är frågan om hur den nya slussleden ska gestaltas. Nära kopplat till det finns även

frågan om hur tidigare farleders kulturhistoriska lämningar ska förvaltas. Bland annat har gestaltungsprogram och förslag till principer för gestaltning av slussbyggnader tagits fram. Det planeras även en tävling för att ta fram idéer på hur dagens slussar ska utformas när de nya slussarna har byggts.

Det medskick Vänersborgs kommun vill göra är att det är viktigt för projektet som helhet att det finns ett helhetstänk när det tre slussanläggningarna utformas, även om det också är viktigt att varje plats utformas utifrån de unika lokala förutsättningarna. Vad som sker med de två byggnader som behöver flyttas – Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden – har stor betydelse i sammanhanget. I tidigare framtaget gestaltungsprogram föreslås en flytt av byggnaderna. I planbeskrivningen talas om rivning av Kanalkontoret samtidigt som det lämnas som en öppet huruvida Slussvaktarbostaden kan flyttas eller också kommer att rivas.

Det är också av stor betydelse hur dagens sluss utformas. Det föreslås planbestämmelser som relativt detaljerat beskriver vad som ska bevaras. Det är viktigt att utkomsten av tävlingen inväntas innan det slutligen bestäms hur planen utformas. En närliggande fråga är vilken användning som är mest lämplig för denna del av området. I planförslaget ingår den nuvarande slussen i kvartersmark för slussverksamhet, vilket eventuellt kan bli ett hinder för framtida utveckling som besöksområde. Dessutom skyddas inte allmänhetens tillgång till det området i planförslaget.

En ytterligare fundering rör utformningsbestämmelserna för de byggnader som ska uppföras intill den nya slussen i väster. Där vill kommunen säkerställa möjligheten att se slussen från parkområdet genom bestämmelser om pulpettak. Det finns andra sätt att säkerställa utsiktsmöjligheten, som ger bättre förutsättningar för att möta gemensamma gestaltungsprinciper för dessa hela farledens slussbyggnader.

Kommunens kommentar

Kommunen delar synpunkten att en samlad och genomarbetad gestaltning av de tre slussanläggningarna är viktig. Ett gemensamt gestaltungsprogram har därför tagits fram av Trafikverket och Sjöfartsverket i nära dialog med Lilla Edet, Trollhättan och Vänersborg, och programmet biläggs detaljplanen i granskningsskedet. Detaljplanen innehåller flera utformningsbestämmelser som säkerställer att programmets principer följs.

Efter samrådet har bestämmelsen om pulpettak tagits bort och ersatts med en bestämmelse om sadeltak, vilket följer gestaltungsprogrammet och möjliggör fortsatt utsikt mot slussen.

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Vänersborgs kommun lyfter vikten av att den gamla slussmiljön hålls tillgänglig för allmänheten när den nya slussanläggningen tagits i bruk. Sjöfartsverket har uppgett att avsikten är att göra den gamla slussen tillgänglig för allmänheten efter planens genomförande, när den har stängts av och fyllts igen.

Området planläggs som kvartersmark för slussverksamhet eftersom Sjöfartsverket ska ha rådighet över marken och även fortsatt ha ansvar för drift, tillsyn och skötsel av anläggningen. Det är därför inte lämpligt att planlägga området som allmän plats, då det skulle innebära kommunalt huvudmannaskap och ansvar för mark som är kopplad till en statlig anläggning.

Det bedöms inte heller lämpligt att använda en x-bestämmelse (markreservat för allmän gångtrafik). En sådan lösning är generellt inte avsedd för stora områden inom kvartersmark och innebär risker ur fastighetsrättsligt perspektiv, bland annat:

- kommunen kan bli inlösningsskyldig för obebyggd mark
- otydlighet i ansvar och nyttjanderätt uppstår
- x-bestämmelser är avsedda för avgränsade stråk, inte för större verksamhetsnära områden

Mot denna bakgrund regleras inte den framtida tillgängligheten genom detaljplanen, men kommunen välkomnar Sjöfartsverkets avsikt att i ett senare skede göra den gamla slussmiljön tillgänglig för allmänheten.

Kungälv kommun

Kungälv kommun ser vikten av Göta älv som väl fungerande farled och stödjer arbetet med bland annat av ny sluss i Lilla Edet, som ersättning för nuvarande sluss. Detaljplanens huvudsakliga syfte är att möjliggöra för en ny slussanläggning och att flytta befintlig farled västerut. Tidigare genomförda utredningar visar att det finns en tydlig till påtaglig sannolikhet för skred inom stora delar av planområdet längs med älvkanten. Planförslaget ska ge stöd till genomförande av nödvändiga stabilitetshöjande åtgärder och skredsäkringsåtgärder. Planförslaget ska säkra allmänhetens passage

över älven via slussportarna och säkra allmänhetens tillgänglighet till Göta älv genom allmän plats ut med älven. Planen syftar även till att säkra allmänhetens tillgång till Ströms slottspark och ge möjlighet till en utveckling av parken genom att planlägga parken som allmän plats. Planförslaget ska även skydda och bevara kulturhistoriskt värdefull bebyggelsemiljö.

Kungälv kommun ser vikten av Göta älv som väl fungerande farled och stödjer arbetet med bland annat en ny sluss i Lilla Edet. Kungälv kommun fokuserar sitt yttrande på de risker som detaljplanen och dess genomförande kan medföra för den kommunala dricksvattenförsörjningen i Kungälv.

Kungälv kommun, som har intaget till sin huvudvattenförsörjning i Göta älv 2,5 mil nedströms det område som detaljplanen avses omfatta, anser att planerad verksamhet och detaljplanens genomförande ska utföras med största säkerhet och kontroll, och med snabbt informationsutbyte med ansvariga för de kommunala vattenverken. För Kungälv kommuns dricksvattenintag och reningsprocess utgör eventuella partiklar ett stort problem.

Parallellt med att aktuellt detaljplaneärende är ute på remiss är även tillståndsansökan enligt miljöbalken för samma projekt ute på remiss, däribland till Kungälv kommun (KS2024/1198). Det innebär att Kungälv kommun har, inför remissbesvarandet på detaljplanen, mer information om projektet än det som ingår i detaljplanens handlingar. Det gäller inte minst frågor som gäller påverkan på älvens vatten. Se KS2026-01-21 §8/2026: Remissvar – tillståndsansökan, ny slussansökan i Lilla Edet.

Det kan tilläggas att den geografiska avgränsningen för detaljplanen och tillståndsansökan inte är identiska men båda innefattar hela slussanläggningen. Detaljplanen innefattar även markytor väster om slussområdet men vad som planeras i dessa markytor saknar betydelse för Kungälv kommun.

En grumlighetsmodellering för olika flöden har utförts med utgångspunkt från ett värsta scenario med pågående muddring med tre mudderverk samtidigt under byggtiden. Resultat från modelleringen visar att det stora avståndet till Kungälv vattenintag, i kombination med snabbt avklingande grumlighetspåverkan nedströms Lilla Edet, gör att grumlingseffekten vid Kungälv vattenintag blir försumbar. Det innebär med andra ord att slussprojektet inte kommer att påverka vattenkvaliteten vid Kungälv råvattenintag. Denna konsekvensbedömning överensstämmer med den som ges i den tillståndsansökan som Kungälv kommun nyligen lämnat remissvar till.

Planeringen och byggandet av en ny sluss är, som framgår ovan, föremål för TVÅ parallella processer där hantering av miljöfrågor granskas – tillståndsansökan (med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning) enligt miljöbalken samt detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning. Det innebär speciella omständigheter vid remissbesvarandet. Båda dessa MKB:er beskriver konsekvenser och försiktighetsåtgärder för älvens vatten med fokus på älvens funktion som råvatten för dricksvattenförsörjning. Tillståndsansökan är dock, jämfört med detaljplanen, betydligt mer grundlig och djupgående när det gäller beskrivning påverkan på älvens vatten. Bland annat ingår i tillståndsansökan, som en bilaga till MKB:n, en rapport "Miljökvalitetsnormer för vattenmiljön".

Kungälv kommun vill därför framhålla vikten av att de parter som ansvarar för planering och byggande som påverkar älvens vatten, beaktar alla handlingar och inkomna synpunkter – dvs BÅDE från tillståndsansökan och från detaljplanen.

Ökad fartygstrafik på älven och större fartyg i farleden kommer att leda till ökad påverkan på strandlinjen. Ökad erosion och därmed ökad skredrisk är därför att vänta, vilket Kungälv kommun ser allvarligt på. Detta kommer att leda till ökade kostnader och ökade risker för såväl vår dricksvattenproduktion som vår strandnära bebyggelse. Vi anser det därför vara angeläget att vi som kommun involveras i både beslutsprocessen och arbetenas genomförande tidigt och löpande.

En aspekt som Kungälv kommun vill framföra men som inte har med påverkan på älvens vatten att göra handlar om att Kungälv kommun, tillsammans med Lilla Edets kommun, nyligen har sökt medel i ett EU-projekt (Danube Lifeline). I detta projekt ingår att utreda byggandet av ett så kallat omlöp för vandrande fiskarter förbi slussanläggningen. Det är önskvärt att hänsyn till detta EU-projekt tas när ombyggnad av slussanläggningen planeras och projekteras

Kommunens kommentar

I tillståndsprövningen enligt miljöbalken har Trafikverket och Sjöfartsverket genomfört omfattande modelleringar av grumling och partikeltransport. Resultaten visar att påverkan vid Kungälv råvattenintag är försumbar även i ett worst-case-scenario, och dessa slutsatser ligger också till grund för detaljplanens bedömning.

Kommunen delar Kungälv kommuns bedömning att arbetena ska genomföras med hög säkerhet, tydliga kontrollprogram och löpande informationsutbyte med berörda vattenverk. Dessa frågor regleras inom tillståndsprövningen och genom de villkor som mark- och miljödomstolen beslutar om. Detaljplanen förutsätter dessa åtgärder och motverkar inte de krav som följer av miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivningen enligt miljöbalken är mer detaljerad än vad som är möjligt inom ramen för en detaljplan enligt PBL. Planprocessen utgår därför från att den slutliga utformningen av bygg- och vattenverksamheterna prövas och villkorsregleras inom miljöprövningen. Synpunkter som inkommit i tillståndsärendet har även beaktats i planarbetet.

Frågor om erosion, skredrisk och påverkan från framtida fartygstrafik hanteras av Trafikverket och Sjöfartsverket inom farledsarbetet och ingår inte i detaljplanens prövningsram. Kommunen delar dock uppfattningen att Kungälv kommun bör involveras fortsatt i frågor som rör råvattenintaget och kommande arbetsmoment.

Kommunen noterar även EU-projektet Danube Lifeline och vidarebefordrar uppgiften till Trafikverket och Sjöfartsverket för att projektets eventuella relevans ska kunna beaktas i den fortsatta projekteringen.

Föreningar, intresseorganisationer, utvecklingsgrupper etc.

Lilla Edets Hundgrupp

Då hundgården i Ströms slottspark inom sinom tid kommer att plockas ned, och det är yttersviktigt för mig att en hundgård ska finnas på Ström, så meddelar jag här med ett förslag angående ny plats samt plats för gemenskap för hundar och deras ägare.

Ovanför frisbeegolfen, finns en gammal lekplats som har blivit nedplockad för länge sen. I dagsläget är det en lagom stor gräsmatta med asfalterad gångstig runt och med endast en sittbänk under ett träd i nära anslutning till frisbeegolfen. Detta område skulle kunna erbjuda plats för en hundgård samt flera sittplatser och även sittplatser under tak. Jag önskar också att hundgården förblir med gräs.

Vid ingivningen av den nya hundgården vid älven, pratade jag med representanter från kommunen angående detta och försökte betona viktigt det är att Ström också har en hundgård.

Jag är administratör på "Lilla Edets Hundgrupp" på Facebook – och det är viktigt för mig att försöka påverka och komma med förslag på hur vi kan göra anpassningar för hundar och deras ägare i hela Lilla Edet, då vi hundägare är ute i alla väder, året runt. Platser där vi också kan mötas i ett gemensamt intresse är viktigt. Det erbjuder ett större socialnätverk, och ger mycket tillbaka till Lilla Edet i form av glada invånare, och invånare som faktiskt kämpar för att stanna kvar i kommunen.

Jag erbjuder mig att frivilligt hjälpa till att utforma hundgården på Ström samt att fysiskt hjälpa till med arbetet av att sätta upp hundgården igen på ny plats.

Snälla, lyssna på oss hundägare för en gångs skull! Tack.

Kommunens kommentar

Detaljplanen reglerar inte Slottsparkens exakta utformning eller vilka funktioner som ska finnas i parken. Dessa frågor hanteras i efterföljande skeden när parken ska utvecklas vidare.

Kommunen arbetar parallellt med att identifiera en lämplig plats för en hundrastgård. Kommunens samlade bedömning är att Slottsparken inte bedöms vara en lämplig placering för en hundrastgård, men synpunkterna tas med i det fortsatta arbetet med att hitta en alternativ plats.

Föreningen K.U.L. i Hjärtrum

Med anledning av beviljat rivningslov för kanalkontoret och slussvaktarbostaden, samt den pågående dialogen om att eventuellt flytta slussvaktarbostaden till Ströms slottspark, vill Föreningen K.U.L i Hjärtrum framföra följande synpunkter:

Varken kanalkontoret eller slussvaktarbostaden bör rivas! I stället bör båda byggnaderna flyttas och bevaras, företrädesvis inom eller i direkt anslutning till slussområdet.

Både kanalkontoret och slussvaktarbostaden är enligt kommunens kulturarvsplan klassade som byggnader med särskilt kulturhistoriskt värde. De är uppförda efter mönsterritningar med inspiration

från äldre slussmiljöer och utgör tillsammans med slussarna en viktig helhet. Liknande byggnader återfinns i både Trollhättan och Vänersborg och är en viktig del av förståelsen för Göta älvdalens kanalhistoria.

Trafikverkets kulturarvsanalys betonar att slussmiljön i Lilla Edet är unik, bland annat genom att den är den enda sammanhållna bebyggelsemiljön från kanalprojektet 1916 och till skillnad från Trollhättan och Vänersborg är hela slussmiljön placerad i direkt anslutning till Göta Älv. Analysen understryker ytterligare vikten av att bevara både slussvaktarbostaden och kanalkontoret.

Vi anser att byggnaderna med fördel kan ges nya, publika funktioner som stärker både slussområdet och kommunen som helhet. Exempelvis museum/verksamhetslokal med fokus på slussarnas och kanalens historia (såsom kanalmuseet i Trollhättan) och/eller café i historisk miljö. Detta skulle fylla ett tydligt behov i Lilla Edet och samtidigt bidra till ökad attraktionskraft för turister, båtgäster och kommuninvånare. En sådan användning skapar ett naturligt samband mellan kulturarv, nutida behov och kommunens ambitioner inom besöksnäring och platsutveckling.

Att flytta och restaurera byggnaderna är förenligt med kommunens hållbarhetsmål och med kulturarvsplanens rekommendationer om varsamt underhåll med traditionella material och metoder. Ekonomiskt stöd för bevarande av kulturhistoriska miljöer kan sökas, exempelvis genom Länsstyrelsen. Möjligheten att söka projektstöd hos Allmänna arvsfonden bör också undersökas.

Vårt slussområde står inför en omvälvande förändring. Genom att tillvarata kanalkontoret och slussvaktarbostaden kan kommunen genomföra en långsiktigt hållbar och kulturhistoriskt betydelsefull åtgärd som stärker Lilla Edets identitet och attraktionskraft. Låt oss tillsammans lyfta Göta Älvdalens pärla!

Kommunens kommentar

Kommunen delar föreningens uppfattning om att slussmiljön och de slussanknutna byggnaderna har stora kulturhistoriska värden och en viktig betydelse för platsens identitet. Kommunen ser positivt på idéer som stärker kulturmiljön och som kan bidra till att göra området mer attraktivt och tillgängligt för besökare och invånare.

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Kommunen kommer i det fortsatta planarbetet att fortsatt verka för att platsens historia och kulturmiljösammanhang ska vara avläsbart även efter ombyggnaden, bland annat genom föreslagna skyddsbestämmelser för 1916 års slussmiljö samt genom att i planbeskrivningen tydligare beskriva ambitioner avseende dokumentation, återbruk och gestaltning med kulturhistorisk hänsyn.

Föreningens förslag om att söka extern finansiering för bevarande och utveckling av kulturhistoriska miljöer noteras och kan vara relevanta att pröva inom ramen för fortsatt dialog mellan berörda aktörer.

Lilla Edets hembygdsförening

Efter genomgång av planförslaget vill Lilla Edets Hembygdsförening framföra följande förtydliganden och synpunkter.

Kulturhistoriska beskrivningar av slussområdet

I planförslaget anges följande:

"Slussområdet i Lilla Edet är en kulturhistoriskt rik miljö med tre bevarade slussgenerationer från 1607, 1832 och 1916. " Vi önskar här göra följande förtydliganden:

- 1607 års sluss är inte bevarad. Den var uppförd i trä och förstördes och brändes ned vid flera tillfällen. Den sluss som idag är synlig och bevarad är 1784 års sluss, vilken återställdes och renoverades i samband med färdigställandet av Lilla Edets kraftstation år 1926.
- 1832 års slussled: Den nedre slussen revs i samband med anläggandet av 1916 års slussled. Den övre slussen, belägen öster om 1916 års sluss och söder om 1926 års ro, fylldes igen under 1970-talet och är idag inte synlig. Även om denna sluss inte omfattas direkt av aktuellt planförslag anser vi att kommunen bör verka för att delar av den görs synliga, så att allmänheten ges möjlighet att ta del av denna fortfarande existerande del av 1832 års slussled.
- I planförslaget anges även: "Befintlig slussanläggning och manöverhytten från 1916 förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud. " Vi vill här betona vikten av att planen tydligt säkerställer att 1916 års sluss inte fylls igen, utan bevaras och tillgängliggörs för allmänheten, på motsvarande sätt som 1784 års sluss återställdes år 1926.

2. Skydd av byggnader från 1916

Lilla Edets Hembygdsförening anser vidare att minst en av de två byggnaderna från 1916, antingen den befintliga lotsbyggnaden eller personalbyggnaden direkt väster om denna, bör förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud, med hänsyn till deras kulturhistoriska värde.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för de förtydliganden som lämnats kring slussområdets historia och kulturvärden. Inför granskningsskedet kommer texten i planbeskrivningen och MKB att ses över så att det tydligt framgår vilka slussar som är bevarade idag och vilka som inte längre är synliga.

Synpunkten avseende 1832 års slussled noteras och tas med i den fortsatta dialogen om hur olika delar av slussmiljön kan förvaltas och synliggöras över tid, även om dessa delar ligger utanför det aktuella planområdet.

Byggnaderna från 1916 omfattas av rivningslov som vunnit laga kraft. Rivningslovet medger både rivning och flytt, vilket innebär att detaljplanen inte kan förses med rivningsförbud eller skydds- och varsamhetsbestämmelser för dessa byggnader. Hur de slutligen ska hanteras beslutas av Sjöfartsverket som fastighetsägare.

Detaljplanen innehåller däremot bestämmelser som säkerställer att slussens vitala delar samt manöverhytten ska bevaras. Framtida allmän tillgång till området kan däremot inte säkerställas plantekniskt. Detta skulle kräva att marken planläggs som allmän plats eller som kvartersmark med x-bestämmelse, vilket inte bedöms lämpligt då området är stort och verksamhetsnära och behöver kunna disponeras av Sjöfartsverket för drift och skötsel.

Det är inte beslutat hur den befintliga slussen ska gestaltas när den tagits ur bruk. Trafikverket och Sjöfartsverket kommer att genomföra en arkitektävling för studenter. Kommunen delar föreningens önskemål att slussen helst inte bör fyllas igen, men vill inte ta ställning i förväg innan tävlingens resultat föreligger.

Hjärtrums hembygdsförening

Synpunkt på lov om rivning eller omplacering av före detta kanalkontoret på Ljungskilevägen och slussvaktarbostaden på Strandvägen vid Ströms sluss. Byggnaderna står på Sjöfartsverkets fastighet Kanalområdet 1:1.

De enligt titeln omnämnda byggnaderna har getts rivningslov med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900). Kanalkontoret och slussvaktarbostaden omnämns i kommunens kulturarvsplan som byggnader med särskilt kulturhistoriskt värde. De ingår också i en särskilt kulturhistoriskt värdefull miljö tillsammans med befintlig och äldre slussanläggningar.

Enligt kommunens tjänsteskrivelse daterad 2025-12-18 pågår en dialog med Lilla Edets kommun om att flytta slussvaktarbostaden in i Ströms slottspark. Hjärtrums Hembygdsförening yrkar på att båda

byggnader flyttas, i stället för att rivas. Kanalkontoret och slussvaktarbostaden är tillsammans med de äldre slussarna en central del av Lilla Edets historia och Göta Älvdalens unika miljö.

I det fall att det blir möjligt, anser Hjärtums hembygdsförening att byggnaderna bör placeras inom slussområdet, så att byggnaden även framledes kan ingå i slussmiljön. En av byggnaderna skulle med fördel kunna fungera som museum (jmf Trollhättan) där man samlar värdefull information och föremål kring slussarnas historia, vilket skulle bli en relevant del i slussmiljön. Den andra byggnaden skulle exempelvis kunna utgöra ett café.

Både kanalkontoret och slussvaktarbostaden är utformade efter mönsterritningar med inspiration från tidigare slussbyggnader och trots förändringar har byggnaderna ett stort lokalhistoriskt värde. Vi vill framhålla Kulturarvsplanens rekommendation att byggnaderna bör underhållas med traditionella material och metoder som tar hänsyn till detta värde.

Byggnader i samma arkitektur och färgsättning återfinns i både Trollhättan och Vänersborg. Slussvaktarbostadens och kanalkontorets bevarande är nödvändigt för att det också i framtiden ska gå att förstå att Ströms sluss – tillsammans med slussmiljöerna i Trollhättan och Vänersborg – utgör Göta Älvdalens unika historia.

Hembygdsföreningen vill också referera till Trafikverkets Kulturarvsanalys daterad 2024-04-19, där Trafikverket framhåller att slussmiljön i Lilla Edet skiljer sig från de i Trollhättan och Vänersborg, dels för att det är den enda sammanhållna bebyggelsemiljön från kanalprojektet 1916, dels genom upplevelsen av det omgivande landskapet och hur det samspelar med slusskanalen. Till skillnad från Trollhättan och Vänersborg är hela slussmiljön placerad i direkt anslutning till Göta Älv och ”älvrummets monumentalitet framgår här tydligare än i de andra delområdena.” Det är viktigt att skapa ett samband mellan det som varit, nuet och framtiden. Både kommuninvånare och besökare ska även i framtiden kunna förstå och uppleva slussarnas historia och hur de har påverkat samhällets utveckling. Därför understryker Trafikverkets analys ytterligare vikten av att bevara både slussvaktarbostaden och kanalkontoret. Det är helt enkelt vårt ansvar gentemot kommande generationer!

Hembygdsföreningen är öppen för en dialog i ärendet.

Kommunens kommentar

Kommunen delar uppfattningen om slussmiljöns stora kulturhistoriska värden. Kanalkontoret och slussvaktarbostaden ägs av Sjöfartsverket och rivningslov har beviljats och vunnit laga kraft i en separat lovprocess utanför detaljplanen. Det innebär att detaljplanen inte kan reglera eller upphäva dessa beslut. Kommunen kommer fortsatt verka för att platsens historia ska vara avläsbar genom skyddsbestämmelser, dokumentation och gestaltningsprinciper i det fortsatta arbetet.

Kommunen noterar även föreningens önskemål om fortsatt dialog i kulturmiljöfrågorna.

Privatpersoner

Privatperson 1

Med anledning av beviljat rivningslov för kanalkontoret och slussvaktarbostaden, samt den pågående dialogen om att eventuellt flytta slussvaktarbostaden till Ströms slottspark, lämnar jag härmed in mina synpunkter.

Sedan 5 år tillbaka driver jag ett Bed & Breakfast i historisk miljö hemma på min gård i Hjärtum. Förra år besöktes vi bland annat av en schweizisk familj. Pappan i familjen älskade Sverige så mycket att han hade lärt sig svenska – genom att läsa Astrid Lindgrens böcker. När de hörde talas om att Lilla Edet har Sveriges första sluss ville de genast åka dit och titta. På kvällen när de kom tillbaks frågade jag vad de tyckte om vår sluss. De berättade de att de bara hade tagit en 5-minuters titt och sedan åkt vidare till Trollhättan, eftersom caféet i parken var stängt och det inte fanns något annat att göra. Sedan följde en redogörelse för vilken fin upplevelse de haft vid Trollhättans sluss och kanalområde. De hade besökt kanalmuseet, strosat runt i vackra Gamle Dal och såklart - ätit räkmacka och glass på Slusscaféet!

Det är inte första gången detta händer. Vi har helt enkelt inget liknande koncept att erbjuda här i Lilla Edet.

Förrän nu:

Flytta kanalkontoret och slussvaktarbostaden in i slottsparken! Gör dem till ett kanalmuseum, respektive café. Tillsammans med slottsmiljön, den nya fina lekplatsen, utegymmet av stockar i Slottsskogen och förslagsvis nyanlagda blomsterrabatter, skulle byggnaderna och dess nya funktioner bli ett verkligt lyft för besöksnäringen!

Som egenföretagare inom besöksnäringen ligger det mig varmt om hjärtat att jobba med bygdens attraktionskraft. Just "vart kan vi äta i en mysig miljö?" är en av de vanligaste frågor jag får från mina gäster. Att satsa på att bevara dessa kulturhistoriska pärlor skulle gynna både slussområdet och kommunen som helhet. Det skulle fylla ett tydligt behov och bidra till ökad attraktionskraft för både turister, båtgäster och invånare.

Trafikverket har tagit fram en utförlig kulturarvsanalys som understryker det unika med Lilla Edets slussmiljö. Att kanalkontoret och slussvaktarbostaden klassas som byggnader med särskilt kulturhistoriskt värde, gör det ännu mer angeläget att välja flytt framför rivning. Allt för många historiskt värdefulla byggnader i Lilla Edet har redan rivits. Detta är en fantastisk chans att vända skeppet!

När det gäller kostnader som uppstår i samband med bevarande av kulturhistoriska miljöer finns det bidrag att söka från exempelvis Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och säkerligen också Allmänna arvsfonden. Jag har själv erfarenhet att söka ekonomiskt stöd för olika typer av projekt, både som företagare och inom föreningslivet. Jag är alltid öppen för dialog och delar mer än gärna med mig av mina erfarenheter.

Att flytta och restaurera byggnader är dessutom förenligt med hållbarhetsmål på alla nivåer - från kommunal till global. Att bevara kanalkontoret och slussvaktarbostaden skulle innebära en långsiktigt hållbar och kulturhistoriskt värdefull gärning. Lilla Edet skulle då kunna bli Göta Älvdalens pärla - på riktigt!

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 2

Planen syftar ju till att säkra allmänhetens tillgång till Ströms slottspark och ge möjlighet till en utveckling av parken. Tyvärr är det otydligt om befintliga anläggningar för rekreation och idrott skall säkras eller återställas. Även otydligt hur idéerna i utvecklingsprogram Ströms Slottspark kan förverkligas.

Bra information och argument finns i miljökonsekvensbeskrivningen och Utvecklingsprogram Ströms Slottspark samt Slutrapport Ströms Slottspark, vår park för alla.

Flera anläggningar skapades i projektet som pågick juni 2010 - december 2011. Se vidare i slutrapporten och Åtgärdssammanställning.

Här befintliga anläggningar som är väl använda och bör säkras eller återställas;

- Hundrastgård
- Beachvolleyplan
- Aktivitetsrundor, 2 st.
- Streetbasketplan
- Möjlighet att spola is på basketplan. Tät träsarg finns idag och behövs.

Kommunens kommentar

Planen syftar till att säkerställa Ströms slottspark som allmän plats och skapa förutsättningar för parkens fortsatta utveckling. Den exakta utformningen av parken – inklusive placering och utformning av rekreations- och idrottsanläggningar – regleras inte i detaljplanen utan hanteras i efterföljande skeden. Synpunkterna om befintliga funktioner i parken (hundrastgård, beachvolleyplan, aktivitetsrundor, streetbasketplan och möjlighet till isbana) tas med som underlag i det fortsatta arbetet med parkens utveckling.

Privatperson 3

Jag önskar att man i planering och utförandet av slott/slussområdet i Lilla Edet har en långsiktig miljö och hållbarhetstänk. Jag önskar att man skall passa på att anlägga en bäck/å i anslutning till sluss och

parkområdet inte bara en damm. Så att man tar hänsyn till bl.a. fiskens rätt till att fortsätta hitta till sina tidigare/framtida lekplatser och inte avlivas i turbiner eller fisktrappor. Tänker att det också är en viktig plats för barn att lära sig om vattenmiljöer. mm. Många föredömliga förslag och goda exempel som gjorts i andra delar av Sverige finns i Martin Falklinds programserie Fiskarnas rike.

Jag önskar att man i planering och utförande av ströms slottspark bevarar - även flyttar dit sluss-vaktar bostaden. Viktigt för framtiden att bevara historiska byggnader/miljöer.

Kommunens kommentar

Synpunkten om att stärka hållbarhets- och miljöaspekter i området noteras. Detaljplanen reglerar inte den exakta utformningen av vattenmiljöer, bäckar eller dammar, utan dessa frågor hanteras i kommande skeden av Trafikverket och Sjöfartsverket inom projektering och miljöprövning. Synpunkten om att skapa vattenmiljöer som kan gynna fisk och pedagogiska värden förs vidare till ansvariga för den fortsatta utformningen av området.

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 4

Tycker det är så viktigt att vi bevarar våra gamla hus så de inte bara försvinner. Flytta den gamla slussvaktarstugan till slottsparken och gör ett mysigt café där Edetsbor kan mötas, umgås och ha det trevligt. Det behövs en mötesplats där alla kan känna sig välkomna.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 5

Jag vill lämna en synpunkt på detaljplanen för Ny sluss och Ströms slottspark (KS 2025/340), särskilt när det gäller slussvaktarbostaden.

För mig är det självklart att slussvaktarbostaden ska flyttas och bevaras och inte rivas. Den är en viktig del av Lilla Edets historia och identitet. Många av våra äldre och kulturhistoriska byggnader har redan försvunnit, och just därför känns det extra viktigt att ta vara på de som finns kvar.

Att flytta byggnaden till Ströms slottspark och ge den en ny funktion, till exempel som café eller mötesplats, vore ett fantastiskt sätt att både bevara kulturarvet och göra det tillgängligt och levande för fler. Det skulle stärka området och passa väl in i planens ambitioner om tillgänglighet, kulturmiljö och utveckling av parken.

Dessutom finns det mycket god lokal kompetens när det gäller husflytt. Ett tydligt exempel är Tommy Nylundh från Nygård, verksam via flyttahus.nu, som bland annat varit en nyckelperson bakom den uppmärksammade flytten av Kiruna kyrka (länk längst ner). Detta visar att även avancerade och kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan flyttas på ett säkert sätt, och att en flytt av slussvaktarbostaden är fullt möjlig ur ett praktiskt perspektiv.

Jag hoppas därför att kommunen väljer en lösning där slussvaktarbostaden bevaras och får fortsätta vara en del av Lilla Edets historia, istället för att rivas.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 6

Hej! Hörde att det finns tankar om att flytta på slussvaktarbostaden till parken och göra ett café i det. Låter jättebra tycker jag! Viktigt att vi sparar byggnader som är en del av bygdens kulturarv.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 7

Önskar att huset flyttas till Slottsparken.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 8

Angående det k märkta huset vid Slussen i Ström, Lilla Edet Det huset är ett gammalt, vackert hus som stått där i många år Jag tycker och hoppas att detta hus bevaras som historia, när så många gamla fina hus rivits. Det önskvärda är att flytta huset till Strömsparken och ev användas som café.

Vi ska värna om turister som kommer med båt och husbilar för både fiske och ströva i den vackra parken.

Riv inte bort all historia och allt gammalt vackert.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 9

Flytta slussvaktarbostaden till slottsparken. Kan verka som café förslagsvis.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 10

Flytta slussvaktarbostaden till Slottsparken.

Bevara vår historia.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 11

Gällande (slussvaktarbostad) skulle det ju vara bra ur historiskt perspektiv samt för framtid att behålla byggnaden låta den bli ett café i slottsparken ersätta den äldre inte så attraktiva café byggnaden bygga trädäck runt om slussvaktarbostaden för framtida servering , engagemang högtidsfirande mm.Alltid kul med historia kanske sätta upp en skylt historia om byggnaden vid entre .

Hade ju varit vackert ansiktslyft för parken. Kanske få till lite minigolf som kan dra lite folk i kommun samt besökare.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 12

Vi skall veta att det troliga är att detaljplanen inte kommer att godkännas i Trollhättan. Att Lilla Edet springer före och förstör sina omgivningar är anmärkningsvärt. Jag vill att man dels utreder 1. Skred både norr och söder slussen. 2. Muddring av farleden. 3. Förorenade massor i muddermassorna. 4. Var deponi och transporter skall läggas. 5. Innan detta är utrett skall man ej riva fastigheter.

Synpunkter till er detaljplan.

Kommunens kommentar

Synpunkterna om skredrisk, muddring, förorenade massor samt hantering av deponi och transporter noteras. Dessa frågor prövas inte inom ramen för detaljplanen utan hanteras i tillståndprocessen enligt miljöbalken, där Trafikverket och Sjöfartsverket redovisar geotekniska utredningar, muddringsplaner, masshantering och miljökonsekvenser. Det är också inom miljöprövningen som villkor ställs på skyddsåtgärder, kontrollprogram och genomförande.

Detaljplanens prövningsram är avgränsad till mark- och vattenanvändning lokalt i Lilla Edet och bygger på de bedömningar och utredningar som tagits fram inom tillståndsansökan. Planen ersätter inte miljöprövningen och föregår inte de beslut som fattas av mark- och miljödomstolen.

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 13

Ang. Slussvaktarhuset tycker jag att det är ett alldeles utmärkt förslag att flytta det till Strömsparken och den utvecklingsmöjligheterna som området har. Det är verkligen att tillvarata det historiska och kulturella "arv" som Ströms sluss också innebär.

Att ev. skapa ett Cafe', kanske utveckla ett "litet museum" om Lilla Edets centralorts historia, framväxten av bruksorten med dess olika verksamheter vore alldeles fantastiskt.

Tillfarten till området får väl också anses som mycket god med viss investering i bättre möjligheter till parkering och en vändplats/hållplats för kollektivtrafik.

Bättre skyltning från flera håll får också anses nödvändigt.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 14

Riv INTE slussvaktarbostaden. Flytta den in i slottsparken och bevara den.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 15

Synpunkt: riv EJ slussvaktarbostaden flytta den in i slottsparken.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 16

Självklart skall slussvaktarbostaden bevaras för framtiden, och att flytta den till slottsparken känns som en utomordentligt bra idé.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 17

Försök att bibehålla nåt av det som varit. Spara sluss vaktar bostaden till oss som minns den som den var. Låt det bli nån annan aktivitet i den. Typ café eller vad som helst.

RIV DEN INTE. FLYTTA DEN I SÅ FALL.

Tack.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 18

Jag såg en post om slussvaktarbostaden som påverkas av nya slussen.

Jag vill lägga till min röst för bevarandet av historiska byggnader, för väl borta kommer dom aldrig tillbaka. Historia är viktigt och att bevara gamla byggnader är en oerhört viktig del av historien. Jag tycker ni skall flytta och renovera den, så den finns kvar för alla, slottsparken var väl på tal?

Tack på förhand.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 19

Hela gamla slussområdet är i omdaning vilket riskerar att spola bort ännu kvarvarande byggnader med det kulturhistoriska arvet kring slussarna.

Det ryktas att slussvaktarbostaden som är så typiskt för hela slussområdets arkitektur ska rivas eller flyttas. Jag föreslår att det aldrig ska rivas utan flyttas antingen till en annan plats i parken eller i anslutning till den eller till någon person som är intresserad av äldre byggnader och byggnadsvård. Det finns många som skulle vilja ta det huset till sig. Inklusivt jordkällaren som ligger i slänten...värt allt mer i dessa kristider.

Det andra huset som det talas om är väl själva slussvakten närmast kajen? Varför skulle man behöva riva den? Det ser lika fint ut som det huset som ligger en bit ovanför.

Men slussvaktens hus kan också flyttas och bli en fin mötesplats till exempel för EPA ungdomarna / fotbollsföreningen mm i anslutning till någon passande plats. Kanske nånstans där det skapats en rastgård för hundar på andra sidan älven.

Och skulle man trots allt gå mot folkets vilja och river hus med de kvaliteter som de har så måste kommunen se till att byggnadsmaterialet tas om hand och återbrukas. Alla med kunskap om äldre hus är på jakt efter passande delar allt från golv till tak och dörrar och fönster mm. Det finns företag stora som små som arbetar med att ta hand om byggnadsdelar på ett seriöst sätt i en cirkulär process. Jag undrar om något av de husen som redan rivits fick den chansen?

Men först och främst önskar jag att huset placeras i närheten av parken där den kan i anslutning till nya slussen bli ett litet sluss-museum med ett gulligt kafe som alla inkl slussande / väntande båtgäster kan besöka. Jag kan personligen ta hand om att inrätta ett museum och inreda ett kafe i tidsenlig anda.

Vi som bor i kommunen och de som besöker kommunen saknar trevliga kafemiljöer att besöka i Lilla Edet sedan Anders konditori la ner. Vid ett historiskt kafe med en trevlig uteplats kan andra saker

också arrangeras som utställningar, konserter och evenemang med anknytning till platsen och dess historik i nutid.

Jag uppmanar kommunen att ta hand om den lilla biten av Lilla Edets historiska själ kring slussarna och göra dessa tillgängliga för framtiden. Kommunens varumärke inför en satsning på besöksnäring och hittills ganska framgångsrik hållbarhetsambition behöver förstärkas på alla plan. Inte minst för att det idag finns krafter som definitivt vill "skrota" / massakrera allt som har med omsorg om framtidens miljö att göra.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Detaljplanen innehåller bestämmelser som säkerställer att den befintliga slussens vitala delar bevaras samt att manöverhytten ska bevaras. Den framtida utformningen av den gamla slussmiljön kommer inte att fastställas i detaljplanen. Trafikverket och Sjöfartsverket kommer att genomföra en arkitekttävling för att samla in idéer och förslag på hur området kan gestaltas efter att slussen tagits ur bruk.

Privatperson 20

Självklart rädda huset och använda till något som gynnar liten som stor. Alltför mycket har redan rivits under årens lopp.

Kommunens kommentar

Synpunkter avseende Kanalkontoret och Slussvaktarbostaden hänvisas till kommunens gemensamma svar på sidan 69. Byggnaderna omfattas av rivningslov som har vunnit laga kraft och kan därmed inte regleras i detaljplanen.

Privatperson 21

Förslaget innebär att fastigheten Ström 2:25 reduceras till ca en tredjedel och läggs samman med bostadsfastigheten Ström 2:8, även kallad Newport, bildad år 1914. 2:25 förvärvades i syfte att bli bostad för en dotter i huset. Familjeskäl och rasen i Göta-Älvdalen gjorde att det inte blev byggnation. Från 1950-talet har marken använts huvudsakligen till bärödling. Frukträd har också funnits.

En nuvarande ägare har utbildat sig trädgårdsodling och förvärvsarbetar nu i branschen. Att nu förlora möjligheter till egna odlingar är ju en stor besvikelse.

En titt på plankartan får mig att fundera över varför all parkeringstrafik behöver gå runt Ström 2:8. En möjlig infart borde kunna anläggas en bit väster om Ström 2:16 för att anslutas till parkeringen. Inlandsvägen är bredare än nuvarande infart till parkering. Det blir ju en kortare väg till parkeringen. Dagens svårigheter för långa fordon att köra in och ut på/från Idrottsvägen kommer man ifrån.

Det är ju kommunal mark och grönytor. Trycket kommer ju längre från skredriskområdet! Hur mycket väger 80 personbilar, några husbilar, husvagnar och 4 – 5 bussar?

När det gäller miljön finns behov av fler papperskorgar för burkar, annat skräp och framför allt hundbajspåsar!

Tyvärr är det alltför många som inte plockar upp efter sig och hundarna. Exempel finns både längs med Idrottsvägen och Ljungskilevägen ner mot slussen.

Det är ju kommunal mark.

Kommunens kommentar

Delar av Ström 2:25 behöver tas i anspråk för att genomföra nödvändiga skredsäkringsåtgärder. Dessa delar planläggs som allmän plats NATUR och allmän plats GATA för att möjliggöra en långsiktigt hållbar helhetslösning i området. Övriga delar av Ström 2:25 kommer att överföras till Ström 2:8, och ett separat avtal om marköverföring tecknas mellan parterna. Planförslaget innebär därutöver att Ström 2:8 kan utökas med cirka 600 m² och ges byggrätt för komplementbyggnader som kompensation.

De geotekniska förutsättningarna är väl utredda och skredrisken hanteras inom ramen för detaljplanen. Synpunkten om alternativ infart till parkeringen har prövats, men den föreslagna lösningen bedöms ge bäst samlad funktion och säkerhet samt stödjer genomförandet av skredsäkringsåtgärderna.

Frågor om nedskräpning och behov av fler papperskorgar är inte planfrågor, men synpunkten noteras och förs vidare till den kommunala enheten stadsmiljö, som ansvarar för drift och skötsel av allmän plats.

Privatperson 22

Bredda norra slussporten så att blåljustrafik vid utryckning kan använda den som överfart när det är broöppning eller annan störning.

Skapa en bassäng och bygg en allmän (kommunal) bastu i anslutning till gamla slussen eller nedanför den nya slussen, lokala arkitekter eller skolor kan få ta del av "kulturprocenten" för att utforma bastu pool/bassäng samt omklädningsutrymmen, utlys en tävling. Vattenfall erbjuds att stå för driftskostnaderna, kommunen bör stå för bemanning och skötsel.

Kommunens kommentar

Kommunen tackar för de goda inspelen och de idéer som lämnats för utvecklingen av slussområdet. Hur den befintliga slussen ska gestaltas och användas i framtiden är ännu inte beslutat. Trafikverket och Sjöfartsverket kommer att genomföra en arkitekttävling för studenter för området, där förslag och idéer om framtida funktioner och miljöer kommer att tas till vara som underlag i det fortsatta arbetet.

Förslagen om bassäng, bastu och andra publika funktioner noteras och kan utgöra inspiration inför den arkitekttävling som planeras.

Slusspassagen är i första hand avsedd att anpassas för gångtrafikanter. Blåljustrafik kommer även fortsättningsvis att använda Lilla Edet-bron som överfart vid utryckning.

Kommunen samlade svar gällande kanalkontoret och slussvaktarbostaden

Kommunen noterar samtliga inkomna synpunkter om, och delar uppfattningen att, slussmiljön i Lilla Edet har stora kulturhistoriska värden och att slussvaktarbostaden och kanalkontoret uppfattas som viktiga byggnader för platsens identitet och berättelse. Kommunen ser positivt på det engagemang och de idéer som framförts för att stärka kulturmiljön och utveckla området som besöksmål.

Samtidigt vill kommunen tydliggöra att byggnaderna ägs av Sjöfartsverket och att rivningslov för dessa har prövats i en separat lovprocess. Rivningsloven har vunnit laga kraft. Ett rivningslov omfattar även möjlighet att flytta en byggnad, vilket innebär att Sjöfartsverket – om de så önskar – kan välja att flytta byggnaderna istället för att riva dem. En detaljplan kan däremot inte i efterhand upphäva eller begränsa ett lagakraftvunnet rivningslov, och planen kan därför inte säkerställa bevarande av byggnaderna.

Detaljplanen innehåller bestämmelser som säkerställer att slussens vitala delar samt manöverhytten från 1916 ska bevaras och fortsatt vara avläsbara i området.

Övriga

Telia AB/Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekabla för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan.

Kommunens kommentar

Noterat.

Trollhättan Energi

Trollhättan Energi har en fiberkabel på byggområdet som behöver flyttas inför slussbygget. Flytt kommer att ske i samråd med Trafikverket och Globalconnect.

Kommunens kommentar

Noterat. Avtal kommer att tecknas mellan Trafikverket, Sjöfartsverket och ledningsägaren avseende hantering och flytt av befintlig ledning och kabelskåp.

GlobalConnect

GlobalConnect AB har markförlagda fiberanläggningar inom detaljplaneområdet. Vi önskar så långt som möjligt behålla befintliga fiberledningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Vi har deltagit i ledningssamordningsmöten tillsammans med Trafikverket och är väl medvetna om konsekvenserna för våra ledningar orsakat av slussbygget. Dock framgår inte våra ledningars existens av kommunens planläggning. Därför vill vi uppmärksamma att:

- GlobalConnect har befintlig fiberledning i söder längs Parkvägen och Strandvägen som vi är medvetna om behöver flyttas. För att genomföra planerad flytt skulle det vara lämpligt med ett u-område i den västra delen av fastigheten Parkudden 1:4, från gatan till grönområdet söder om.
- GlobalConnect har även fiberledning vid vändplatsen på Ungkarlsvägen och österut, som tidigare anslöt husen på Idrottsvägen. För att säkerställa att redovisad naturmark är tillräcklig är det önskvärt att ledningskoll görs.

GlobalConnects ledningsdragning i Lilla Edets kommuns mark regleras av ett generellt kommunavtal, varför några ledningsrätter eller inskrivna rättigheter rörande kommunens fastigheter och allmän plats inte finns. Av kommunavtalet framgår att samråd ska ske i ett tidigt skede vid förändrade förutsättningar och planläggning. Ledningssamordningsmöte har skett med Trafikverket men ännu inte med kommunen. Tyvärr medför detta att GlobalConnects ledningsexistens inte avspeglas i planbeskrivningen. Därmed behöver kommunen i enlighet med kommunavtalet göra ett omtag och säkerställa att kommunavtalet respekteras.

Konkret behöver planbeskrivningen kompletteras med relevanta delar kopplat till GlobalConnects ledningsnät.

Kommunens kommentar

Ett preliminärt förslag på nytt läge för ledningen har tagits fram. Det slutliga läget fastställs dock först i samband med detaljprojekteringen och sker då i dialog med berörd ledningsägare. Vid möte med Global Connect uppgav ledningsägaren att de normalt använder avtalsservitut i stället för ledningsrätt, vilket inte förutsätter att ett u-område läggs ut i detaljplanen.

Eftersom ledningens slutliga sträckning ännu inte är bestämd bedöms det inte lämpligt att föra in ett u-område i planen i detta skede. Hantering och eventuell flytt av befintlig ledning kommer i stället att regleras genom avtal mellan Trafikverket, Sjöfartsverket och ledningsägaren. När detaljprojekteringen är genomförd och nytt läge är fastställt kommer ett avtal att upprättas mellan parterna för att säkerställa den nya ledningsdragningen.

Inkomna yttranden

<i>Yttrande</i>	<i>Samrå d</i>	<i>Gransknin g</i>	<i>Ingår i fastighetsförteckninge n</i>	<i>Ingen erinra n</i>	<i>Kvarståend e synpunkter</i>
Länsstyrelsen	X		X		X
Lantmäteriet	X		X		X
Statens geotekniska institut (SGI)	X		X		X
Havs- och vattenmyndigheten	X		X	X	
Försvarsmakten	X		X	X	
Energimyndigheten	X		X	X	
Naturvårdsverket	X		X	X	
SMHI	X		X	X	
Myndigheten för civilt försvar	X		X	X	
Sjöfartsverket	X		X		X
Trafikverket	X		X		X
Svenska kraftnät	X		X	X	
Vattenfall	X		X	X	
Polismyndigheten	X		X	X	
Räddningstjänsten Storgöteborg	X		X		X
Västtrafik	X		X	X	
Göteborgsregionen (GR)	X		X	X	
Global Connect AB	X		X	X	
Telia/Skanova	X		X	X	
Trollhättan Energi	X		X	X	
Business Region Göteborg	X		X	X	
Göteborgs Stad	X		X		X
Vänersborgs kommun	X		X		X
Kungälv kommun	X		X		X
Ale kommun	X		X	X	
Trollhättans stad	X		X	X	
Föreningen K.U.L i Hjärtum	X				X

Lilla Edets Hembygdsförening	X				X
Hjärtrums Hembygdsförening	X				X
Lilla Edets Hundgrupp	X				X
Edet FK	X		X	X	
Friluftsfrämjandet	X		X	X	
Göta älvs vattenvårdsförbund	X		X	X	
Hjärtums elförening	X		X	X	
Lilla Edets båtklubb	X		X	X	
Lödöse museum	X		X	X	
Naturskyddsföreningen	X		X	X	
PRO Lilla Edet	X		X	X	
SFK Laxen	X		X	X	
SPF Seniorerna	X		X	X	
Svensk Handel	X		X	X	
Sakägare 1	X		X		X
Sakägare 2	X		X		X
Sakägare 3–10 (gruppyttrande)	X		X		X
Privatperson 1	X				X
Privatperson 2	X				X
Privatperson 3	X				X
Privatperson 4	X				X
Privatperson 5	X				X
Privatperson 6	X				X
Privatperson 7	X				X
Privatperson 8	X				X
Privatperson 9	X				X
Privatperson 10	X				X
Privatperson 11	X				X
Privatperson 12	X				X
Privatperson 13	X				X
Privatperson 14	X				X
Privatperson 15	X				X
Privatperson 16	X				X
Privatperson 17	X				X

Privatperson 18	X				X
Privatperson 19	X				X
Privatperson 20	X				X
Privatperson 21	X				X
Privatperson 22	X				X
Privatperson 23	X				X
Privatperson 24	X				X

Revideringar av planförslaget

Revidering av plankarta

Mellan samråds- och granskningsskedet har plankartan reviderats i flera avseenden för att tydliggöra planens intentioner, anpassa bestämmelserna till inkomna synpunkter och för att anpassa plankartan efter framtaget gestaltungsprogram.

Tillkommande utformningsbestämmelser

En av de största förändringarna mellan samråds- och granskningsskedet är att plankartan har kompletterats med ett omfattande antal utformningsbestämmelser för slussbyggnaderna. Dessa bestämmelser har tillkommit för att säkerställa att det gestaltungsprogram som tagits fram av Trafikverket och Sjöfartsverket, i samarbete med Lilla Edets kommun, Trollhättans stad och Vänersborgs kommun, kan genomföras i efterföljande skeden. Motivet till förändringarna är att bebyggelsen ska anpassas till den känsliga miljön.

Bestämmelserna reglerar bland annat:

- takform (t.ex. sadeltak och pyramidtak),
- minsta takvinkel,
- fasadindelning och material,
- kulörer och kulörskillnader,
- takmaterialets reflektionsgrad,
- synlig betongsockel,
- byggnadsvolymnernas läsbarhet,
- uttryck av övre fasaddel som del av takvolymen.

Justering av byggnaders utformning och takform

Bestämmelsen om pulpettak har tagits bort och ersatts med reglering om sadeltak samt kompletterande utformningsbestämmelser. Detta har gjorts för att bättre samordnas med det framtagna gestaltungsprogrammet och för att undvika att detaljplanen begränsar den tekniska utformningen av slussbyggnaderna.

Revideringar av höjd- och volymbestämmelser

Höjdregeringen inom slussområdet har setts över, bland annat genom införandet av lägre nockhöjder i områden närmast muren mot Ströms slottspark (**h₆**) samt justeringar av h-bestämmelser för att säkerställa siktlinjer från slottsparken och anpassning till gestaltungsprogrammet.

Förtydligande av markens användning inom slussområdet

Omfattningen av prickmark (:::) har justerats så att marken tillåter de byggnadsverk och tekniska installationer som krävs för slussens drift. Bestämmelsen **ö₂** har införts och anpassats till projektets behov.

Införande och borttagande av vissa bestämmelser

Den tidigare bestämmelsen om ”**damm**” har tagits bort eftersom läge och behov fastställs i senare projektering. De åtgärder som kan bli aktuella bedöms vara möjliga att genomföra inom markanvändningen **PARK**. Vissa egenskapsbestämmelser, såsom **n2** och **skydd1**, har språkligt och geografiskt justerats efter synpunkter från Länsstyrelsen och SGI.

Anpassningar för lotsbyggnaden

Användningen för området där lotsbyggnaden placeras har kompletterats med bostadsändamål (**B**) för att skapa ökad långsiktig flexibilitet i markanvändningen.

Prickmarken (:::) mot angränsande fastighet har justerats för att öka avståndet mellan ny bebyggelse och befintlig bostadsfastighet, i syfte att minimera påverkan i form av insyn och upplevd närhet. Den högsta tillåtna nockhöjden har sänkts från 9,5 meter till 6 meter för huvudbyggnaden för att ytterligare minimera påverkan i form av insyn och upplevd närhet. Planbestämmelse **h2** ersätts i och med ändringen med planbestämmelse **h7**.

I området mot Ströms slottspark möjliggörs uppförande av komplementbyggnad och skärmtak, vilka regleras genom planbestämmelserna **ö1**, **h5** och **e7**. Bestämmelserna innebär att marken endast får bebyggas med mindre, underordnade byggnadsverk, att högsta tillåtna nockhöjd är begränsad samt att den tillåtna byggnadsarean är låg.

Översyn av skydds- och varsamhetsbestämmelser

Skyddsbestämmelsen **q1** har setts över för att tydliggöra vilka delar av befintlig slussanläggning som ska bevaras. Varsamhetsbestämmelsen **k1** har uppdaterats.

Tekniska och redaktionella korrigeringar

Gränser, beteckningar och egenskapsområden har justerats för att överensstämja med uppdaterad projektering och ge bättre tydlighet i kartan. Vissa bestämmelser har flyttats eller justerats för att undvika överlappande regleringar.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid har förlängts från 5 år till 10 år mellan tillgranskningen för att bättre motsvara uppskattad tidsåtgång för projektets genomförande.

Revidering av planbeskrivning

Efter samrådet har planbeskrivningen reviderats på flera punkter för att förtydliga planens innehåll, åtgärda tekniska oklarheter och anpassa redovisningen till inkomna synpunkter från myndigheter, sakägare och allmänhet. Justeringarna kan sammanfattas i följande huvudområden:

Förtydliganden kopplade till geoteknik och stabilitet

Stabilitetsutredningen har reviderats och kompletterats efter synpunkter från SGI. Planbeskrivningen förtydligar nu hur de stabilitetshöjande åtgärderna hanteras och hur avschaktningar, släntutformning och erosionsskydd anpassas till tekniska krav.

Justeringar av gestaltning och byggnadsutformning

Krav på pulpettak har tagits bort och ersatts av bestämmelser om sadeltak för att skapa större flexibilitet och bättre samstämmighet med gestaltungsprogrammet som tas fram gemensamt av Trafikverket, Sjöfartsverket och berörda kommuner.

Beskrivningar om material, takformer och visuell utformning har setts över så att de inte tolkas som bindande på detaljnivå.

Förtydliganden om damm- och vattenanläggningar

Texten om damm, tätskärm och dammsäkerhet har justerats efter synpunkter från Sjöfartsverket, inklusive förtydligat ansvar och slussens klassning som dammanläggning.

Miljöfrågor och miljö kvalitetsnormer (MKN)

Avsnittet om MKN vatten och fisk har uppdaterats för att spegla ändrade statusklassningar och kraven på skydds- och kompensationsåtgärder. Texten om grumlingspåverkan vid muddring har förtydligats och anpassats till gällande villkor i tillståndsprövningen. Avsnitt om luftkvalitet har uppdaterats för att beakta EU:s kommande skärpta luftkvalitetsnormer (från 2030).

Dagvatten och skyfall

Planbeskrivningen har kompletterats med förtydliganden om dagvattenhantering vid den nya parkeringen och angivna reningsnivåer. De åtgärder som krävs för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna beskrivs tydligare.

Kulturmiljö

Planbeskrivningen har förtydligats avseende vilka delar av den befintliga slussanläggningen som ska bevaras enligt skyddsbestämmelser. Förtydligande om att slussvaktarbostad och kanalkontor inte kan regleras i detaljplanen eftersom rivningslov har vunnit laga kraft.

Genomförandefrågor

Genomförandebeskrivningen har kompletterats utifrån lantmäteriets yttrande.

Redaktionella och strukturella ändringar

Flera beskrivningar har kortats, förtydligats eller flyttats för att undvika att planbeskrivningen uppfattas som alltför teknisk och detaljrik.

Missvisande eller motstridiga uppgifter har korrigerats, bland annat i figurer och avsnitt som rör naturvärden.

Kompletterade/reviderade utredningar

Nedanstående utredningar har reviderats efter samrådet för att förbättra planförslaget.

- Geoteknisk utredning har reviderats och resultaten har inarbetats i planhandlingarna
- PM luftkvalitet har reviderats och resultaten har inarbetats i planhandlingarna.
- Dagvatten- och skyfallsutredningen har reviderats och resultaten har inarbetats i planhandlingarna.

Medverkande

Samrådsredogörelsen har tagits fram av planerings- och exploateringsenheten, sektor kommunledning genom Rikard Sporre (Tyréns Sverige AB), Alexandru Panait (Tyréns Sverige AB) och Johan Tibell (Tibvik AB) i Lilla Edets kommun. Representanter från övriga förvaltningar och enheter har deltagit i arbetet.

Maria Wagerland
Planerings- och exploateringschef

Rikard Sporre
Planhandläggare